

Izhaja dvakrat na teden.
Velja za celo leto \$3.00
Published semy weekly.
Subscription \$3.00 yearly.

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLISKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919, AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

ŠTEV. (No.) 22.

CHICAGO, ILL., PETEK, 18. MARCA, 1921.

LETO (VOL.) VII.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

NAJNOVEJŠE VESTI.

PROTI POLJSKI.

VELIKANSKI ODDELKI SVJETSKIH ČET KORAKAJO BAJE PROTI POLJSKI.

Stockholm, 15. marca.—Brzovjaka iz Rige poroča, da je 18 do 20 divizij boljševiških čet s strelivom in vso vojno opremo na poti proti Poljski. Čete odhajajo iz pokrajine Smolensk, Vitebsk in Mohilev. — Spremlja jih cel letalski korp.

ZVEZA ZDRAŽENIH DRŽAV S FRANCIJO.

Koncem marca pride v Ameriko francoski zastopnik.—Kakšne cilje ima Francija.

Washington, 16. marca.—Kabelsko poročilo pravi, da odpotuje 19. t. m. iz Francije v Ameriko Rene Viviani, ki bo skušal doseči zvezo Združenih Držav z Anglijo in Francijo. Ako se to posreči, bo pač Zveza narodov dobila čisto drugačno obliko. Tudi versaillska pogodba bi potem zgubila svojo veljavno. Francozi pričakujejo od te nove zvezze — seveda, če se jim posreči — velikih koristi. V tem slučaju bi ne bili vezani samo na Anglijo in bi se mogli veliko prostrete gibati. Potem bi bili tudi v stanu, iztirjati od Nemčije vojno odškodnino.

Sedaj Amerika ravno ne izgleda tako, da bi hrepenela po zvezi s Francijo, še manj pa po zvezi z Anglijo.

Na vsak način pa bo Viviani stopek v zvezo z vplivnimi Amerikanci ter bo potom tiska in drugih sredstev širil po Ameriki propagando za Francijo.

NEMČIJA V VEDNO VEČJIH STISKAH.

Nadaljni koraki zavezniških.—Nemčija nima pravice, da bi apelirala na Zvezo narodov.—Angleži bodo Nemce gospodarsko blokirali.

Paris, 16. marca.—Restavratorska komisija je opozorila Nemčijo, na 235. člen versaillske mirovine pogodbe, ki se glasi, da mora Nemčija pred 1. majem 1921 plačati 20 miljard zlata v gotovini, blagu ali drugih vrednotah. Iz te svote bodo v prvi vrsti poravnali stroške za okupacijsko armado.

Vrhovni svet je izjavil, da Nemčija nima pravice apelirati na ligo narodov, ker sama ne pripada tej Ligi.

Angleži tudi pritiskajo.

London, 16. marca.—Državni zekladnični tajnik Austen Chamberlain je izjavil v spodnji hiši: "Ako se Nemčija kar se tiče plačila vojne odškodnine ne bo uklonila zavezniškom, jo bodo zavezniški gospodarski blokirali in sicer na tak način, da jo bodo gotovo spamečovali".

V zadnjem času nam je tiskarski škrat vrinil dve silno neljubi posmoti. V predzadnji številki "Edinosti" je v nekem dopisu iz Jolieta govor o cerkvi sv. Jožefa, ne pa sv. Štefana, kakor je tiskano. — Društvo Marije Pomagaj v Chicagi bo priredilo svojo igro "Tri sestre" v nedeljo 20. t. m. in ne 30. t. m., kakor je bilo pomotoma tiskano v zadnji številki.

Vse cenjene čitatelje prosimo naj nam oproste! Tiskarski škrat se pač nikoli ne da popolnoma ugnati. Najrajkši ustrelji kozla tam, kjer nam je najmanj ljubo. Uredništvo.

KAJ PRAVI HARDING O SE-DANJI GOSPODARSKI IN DELAVSKI KRIZI.

(Konec inauguracyjskega govora.)

V trgovskem svetu se kaže reakcija vojske. Tukaj se pretaka živiljenska kri materijalne eksistence. Ves gospodarski mehanizem je izredno zapleten in je veliko trpel vsled nenavadnih zahtev, kreditov in sprememb cen. Zaloge nimajo več nobenega odtoka, razmerje med delavci in fabrikanti postaja čimdalej bolj napeto. S previdnostjo in srčnostjo se moramo spraviti na delo, da razmere zopet izboljšamo. Ob strani bosta morali popustiti. Izmenje je razvidno, da ni več toliko načičil kakor jih je bilo med vojsko. Četudi cene ne pridejo več na tistivnivo, kjer so bile pred vojsko, ker se po vsaki vojski vedno veliko spremeni, vendar si moramo prizadevati, da se kolikor mogoče približamo normalnim razmeram. Treba bo postopati tako, da bo bodo pri tem vsi in sicer vti enako prizadeti.

Tega pa se ne bo dalo popolnoma doseči. Iz nereda do reda ni direktnega koraka. Pečati se moramo z dejstvji! Na dosedanje izgube ne mislimo več in začnimo iznova! To je najstarejši nauk civilizacije. Želel bi, da bi vlada storila vse, kar je v njeni moči, da bi te izgube omiliila. To nalogo bomo rešili s spoznajenjem v pogledu na skupne interese in javni blagor.

Nobeden drugačen sistem kakor je sedanji bi ne bil boljši in bi tudi ne delal čudežev. Z brezobzirnim postopanjem bi zmedo samo povečali. Mi se začnemo najbolj na dobro upravo našega dosedanjega sistema".

Kakor vidite, zopet veliko lepih besed brez prave vsebine! — S tem smo priobčili v glavnem Hardingov nastopni govor.

TROTZKY ZOPET ZMAGUJE.

Kopenhagen, 15. marca.—Iz Hel-singforsa poročajo, da so sovjetske čete zopet vzele upornikom trdnjavo Krasnaj Gorko.

Vojni minister Leon Trotzky je dal prepeljati težke havbice v Oranienbaum. Poveljnika zrakoplovne eskadre Kolesowa je dal usmrtili in ž njim 44 drugih upornikov.

Sovjetskim četam se je posrečilo, da so po hudih pouličnih bojih zdušile upor Moskvi.

V Kronstadtu je položaj silno resen, ker uporniki nimajo zadosti živil. Zanašali so se na zaloge ameriškega rdečega križa, in raznih finskih pomožnih družb, ki pa še vedno niso dospele. Ker je v mestu še veliko civilnega prebivalstva in okoli 700 majhnih otrok, so uporniki vše večjih tiskah zaradi hrane.

Trotzkyjeve čete so zaprle mestu vsak dovoz ter hočajo izstradati prebivalstvo ter ga na ta način prisiliti, da se vda.

H KONCU GRE

NAŠA ZALOGA MOHORJEVIH KNJIG

ZA L. 1921.

Med njimi je tudi novo delo:

KAKO SI OHRANIMO ZDRAVJE.

Notri je obilo koristnih nasvetov ZA ŽENE IN DEKLETA.

Ne zamudite prilike in pohitite z naročilom! Pozneje teh knjig ne bomo imeli več.

POLITIČNI POLOŽAJ V JUGO-SLAVIJI.

(Izvirno poročilo za "Edinost".)

Ljubljana, dne 20. februar. 1921.
Boj za ustavo.

Dne 14. februar. je potekel rok za vlaganje spremjevalnih predlogov k ustavi. Jugoslovanski klub je po svojem zastopniku predložil ustavemu odboru svoj ustavni načrt, na podlagi katerega naj se uredi naša država. Zahteve kluba so označene v naslednjih predlogih: 1. osrednji parlament naj sestoji iz dveh zbornic, iz politične in socialno-gospodarske. Voli se za štiri leta. Politična zbornica ima 200 poslancev, ki so izvoljeni na podlagi splošne in enake, tajne in direktne volivne pravice. Ta zbornica rešuje vse politične zadeve. Socialno-gospodarska zbornica obstoji tudi iz 200 poslancev, ki jih izvoli ljudstvo na podlagi tajnih in direktnih volitev, 100 pa jih izvolijo delegati deželnih stanovskih zastopov. Ta zbornica rešuje vse gospodarske zadeve. Obe zbornici skupaj tvorita plenarni parlament, ki sklepa o vojni in miru, o carinskih, trgovskih in političnih dogovorih s tujimi državami ter o deželnem proračunu. — 2. država se razdeli v 6 pokrajine, katerim se priznava zakonodajna samouprava. Pokrajina ima svojo vladu in je najvišji tvršilni organ pokrajinške avtonomije. Člani vlad so odgovorni v vseh zadevah deželnemu zboru. — 3. dalekosežne socialno-gospodarske pravice in dolžnosti državljanov. Osebne last načela socialne dolžnosti in se ne smi uporabljati v nasprotju z občinskimi koristmi. Dolžnost dela, duševnega ali telesnega, velja za vse državljane, ki morejo delati. — 4. ljudsko glasovanje v važnih zadevah in v govorih zakonskih predlogih. S tem bi doble najširše mase ljudstva vpliv na zakonodajo in ustavodajo. 5. odprava stopeči armade in uvedba milice.

Že iz teh par odlomkov iz predloga Jugoslovanskega kluba se vidi, da je ta klub predložil najmodernejše nasvete tako, da bi postala naša ustava, ako se ti predlogi sprejemajo, v resnici ljudska ustava. Med tega se vidi, da vlada v ustavotvorni skupščini za svojo ustavo ne bo dobita večine. Posledica tega glasovanja je bila, da je vlada odgodila za nekaj časa seje ustavotvornega odbora in napovedala medstrankarsko konferenco, na kateri bodo zastopani vsi klubi. Ta konferanca ima nalogo, da razpravlja o tistih členih vladnega načrta ustave, ki se nanašajo na nekatere sporne vprašanja. Medstrankarske konference se sklicujejo in seje parlamenta in odsekov se odgajajo takrat, kadar vlada "trdno" stoji. Močne vlade ne potrebujejo sestankov in konferenc, ampak vladajo.

cijalno gospodarske določbe. — Republikanski načrt ustave predvideva republiko. S tajnim glasovanjem naj se odloči, ali naj se pokrajine razdele na več malih edinic ali naj se stopi več malih v eno večjo upravno edinico. — Tudi socialistični demokrati so predložili svoj ustavni načrt.

Njih država se imenuje "Republika Jugoslavija". Smrtna kazen se odpravi. Tisek je svoboden. Država ima pravico ekspropriacije. Država se loči od cerkve. Za cerkev veljajo isti predpisi, kakor za druga društva. — Komunisti ne bodo predložili svojega načrta, ker pravijo, da ne morejo razpravljati z buržuaškimi strankami. Komunistična ustava se more uveljaviti samo z revolucijo.

V seji ustavotvornega odbora se je dne 15. februar. vršilo prvo glasovanje o ustavi in sicer je šlo za vprašanje, naj se li sprejme vladni načrt za podlogo podrobni razpravi. Oddanih je bilo 42 glasov, od teh 23 za, 19 proti. Za vlado so glasovali edino le demokrati in radikalci ter voditelj slovenskih samostojnih kmetov dr. Vošnjak, ki je z dr. Žerjavom vred zahteval, naj se v državnem grbu ne sprejme slovenskega, ker ga nimamo in ga sploh ne potrebujemo. Čudno, da nista oba gospoda zahtevala, naj se država za naprej imenuje država Srbov, Hrvatov in Srbov. Radi glasovanja dr. Vošnjaka je nastal v zemljoradniškem klubu oster spor med pristaši Vošnjaka in med srbsko Avramovičevim skupino. Protiv vlad so glasovali: Jugoslov. klub, socialistični demokrati, komunisti, muslimani, republikanci in zemljoradniki. Iz tega se vidi, da vlada v ustavotvorni skupščini za svojo ustavo ne bo dobita večine. Posledica tega glasovanja je bila, da je vlada odgodila za nekaj časa seje ustavotvornega odbora in napovedala medstrankarsko konferenco, na kateri bodo zastopani vsi klubi. Ta konferanca ima nalogo, da razpravlja o tistih členih vladnega načrta ustave, ki se nanašajo na nekatere sporne vprašanja. Medstrankarske konference se sklicujejo in seje parlamenta in odsekov se odgajajo takrat, kadar vlada "trdno" stoji. Močne vlade ne potrebujejo sestankov in konferenc, ampak vladajo.

Notranje politični položaj.

Vlada je po neugodno izpadlem glasovanju v ustavnem odboru znova začela pogajanja s strankami in si zlasti zelo prizadeva, da bi ujela

na ministerske stolce muslimane in zemljoradnike. Dosedaj ni imela uspeha. — Jugoslovanski škofje: zagrebški dr. Bauer, ljubljanski dr. Jeglič in djakovski dr. Aksamović so v Belgradu posebno protestirali proti preganjanju katoliške cerkve v državi. Bili so tudi pri regentu in mu izročili primerno spomenico. — Prometni minister je dovolil članom Velike lože prostožidarjev v Jugoslaviji na železnicah polovične cene.

Kadar potujejo v društvenih stvareh. Velika loža, kot središče naših prostožidarjev organizacij v Jugoslaviji, je znala takoj po prevratu, pa tudi tekmo zadnjih dveh in četrt leta najti pota in načine, da dobi čim izdatnejši delež na vladi. V vseh pokrajinskih vladah, kakor tudi v centralni vladi v Belgradu je znala viniti na vodilna mesta svoje ljudi, katerih sposobnosti so bile popolnoma neznane. Posebno finančno ministervstvo se je previdelo z brati iz lož, ki vedejo našo državo v finančno katastrofo. Od prevrata pa do danes so naše fine — izvzemši neznanne presledke — v rokah članov velike lože, ki ni nikomur odgovorna. Tako je prišla loža od velikega vpliva tudi v prometnem ministervstvu in dosegla za svoje člane polovično vožnjo po železnicah. — Arhitekter Dositej je v zadnjem času potoval na državne stroške po zgorjenci Ogerski in je bil na Češkem, da med tamkajšnjimi katoličani širi prozelitsko misel in da bi iz Češkega pripeljal 20 bogoslovcev, ki se bodo v Belgradu vzdrževali iz državnega proračuna ter obiskovali pravoslavno bogoslovno fakulteto.

V Ljubljano nam je poslala loža narodnega duhovnika in odpadnika Božo Milošević-a, ki naj bi nas osrečil z narodno cerkvijo. Demokratsko časopisje je delalo veliko reklamo zanj. V svojem govoru v Mestnem domu je dne 10. februar. strastno napadal katoliško cerkev in zahteval svobodo vesti ter, kar je samo obsebi umevno, svobodno ljubezen, zakar je žel od "rahlo" čuteciga spola ter od drugih nerahlo čutecih mladeničev in mož veliko pojavljal. Narodni svečenik Milošević je po svojem govoru brez narodne cerkve odšel tja, odkoder je prišel.

Kakor vidimo, roje gg. demokrati vse druge misli po glavi, kakor ureditev države in izboljšanje notranjega in zunanjega položaja naše mlade države. Je li tako delovanje v blagor države, bo bližnja prihodnost pokazala.

V svojem govoru v Mestnem domu je dne 10. februar. strastno napadal katoliško cerkev in zahteval svobodo vesti ter, kar je samo obsebi umevno, svobodno ljubezen, zakar je žel od "rahlo" čuteciga spola ter od drugih nerahlo čutecih mladeničev in mož veliko pojavljal. Narodni svečenik Milošević je po svojem govoru brez narodne cerkve odšel tja, odkoder je prišel.

Kakor vidimo, roje gg. demokrati vse druge misli po glavi, kakor ureditev države in izboljšanje notranjega in zunanjega položaja naše mlade države. Je li tako delovanje v blagor države, bo bližnja prihodnost pokazala.

NAJLEPŠE PIRUHE

boste dali svojim v starci domovini, ako jim pošljete nekaj denarja.

NAJVEČ DENARJA

bodo prejeli Vaši, če ga jim pošljete po našem posredovanju. O tem se boste preočitali.

NOBENIH SITNOSTI

za one, ki prejmejo denar, kajti ne bodo imeli nobenih potov, temveč bodo dobili denar naravnost na dom.

NAJHITREJE IN NAJCENEJE

PO DNEVNEM KURZU

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill. — Cenjeno uredništvo: V 18. štev. Edinosti berem, da smo se v župniji sv. Štefana (?) v Jolietu pomaknili za dober korak naprej. Ne vem, ali je pomota dopisnika ali črkostavca. (V originalu je zapisano prav. Napako je napravil tiskarski škrat — Uredni.) V Jolietu ni naselbine niti župnije sv. Štefana, zato prosim, g. urednik, da to pomoto popravite, ker sem videl v št. 16. Amer. Slovence, da se spodika nad to pomoto. Tako gleda na vsako malenkost kakor pes na kost. Če tudi je dopisnik naročen na Am. Slovence odkar je ta zagledal bel dan v Towerju in ga vedno zvesto plačuje, vseeno ima urednik človeka na piki in to brez vsakega najmanjšega vzroka. Vse bi se moralno pač samo enemu klanjati, potem bi bilo O. K.

Pozdrav vsem zavednim Slovencem in katoličanom!

Marko Bluth.

Waukegan, Ill. — Naznanim žalostni vest, da je v soboto 5. marca zvečer mirno v Gospodu zaspala previdena s svetimi zakramenti prva sestra v društvu Katoliških Mater Mrs. Cecilia Zorc, stara 31 let. V petek 3. marca je bila v drugič operirana na "gall-stone" ali kamnu, kar ji je povzročilo prerano smrt. Pokojnica zapušča žalujočega soprogata in 5 nedoraslih otrok ter sestro Mrs. Marija Zalar v Waukeganu, v starem kraju pa mater in več drugih sorodnikov. Bila je članica društva sv. Jožefa št. 53 KSKP, ki ji je priredilo lep pogreb. Tudi društvo K. S. K. J. se je udeležilo. — Bodi Ti lahka zemljica, draga sestra! Spominjali se Te bomo v molitvi, Ti pa se istotako spominjaj nas! To klicemo za tebój, nepozabljena, Sestre Katoliških Mater!

Ana Kusman, tajnica.

Chicago, Ill., 15 marca. — Cenjeni g. urednik: — Priobčite prosim v Vašem katoliškem listu par vrstic, ki sem jih napisal za razširjanje katoliškega tiska med ameriškimi Slovenci.

Prva polovica meseca marca, ki je odločen za razširjanje katoliškega tiska, je že izginila v večnost. Ali bo vredni slovenski rojak, pobožna slovenska rojakinja, res dopustil, da bo minil marec, ne da bi kaj storil za razširjanje katoliškega časopisa? —

Kako lepo bi bilo, ko bi po naših slovenskih naselbinah družine, kjer so ohranili še najdražji zaklad, svedočno vero, prigovarjali izgubljenim ali vsaj versko zanemarjenim rojakom, naj se naroče na naše lepe katoliške liste, kakov so "Ave Maria", "Edinost" in "Glasnik Presv. Srca Ježusovega"!

Nadalje bi nobena katoliška hiša v Ameriki ne smela biti brez knjige "Življenje in smrt Jezusa Kristusa". Prečitajte to knjigo in dobro premislite, kaj je notri napisano in prepričan sem, da Vas bodo te globoke resnice pretresle do srca. Prvi in drugi zvezek staneta skupaj 6 dolarjev, vredna pa sta ne samo 6 dolarjev temveč 60 dolarjev.

Med Slovenci je še veliko nepokvarjenih rojakov, vendar pa jih je med njimi še vedno veliko premal, ki bi o njih lahko rekli, da so odločni, zavedni in dobrovoljni katoličani. Namesto da bi se povsod odločno postavili za svoje prepričanje, pa so po večini šviga—švage, ki niso katoličani drugače kakor po imenu in v krstni knjigi. Toda Kristus pravi v sv. evangeliu: Kdor ni z menoj, je zoper mene . . . Kdor z menoj ne pobira, ta raztresa! Ali veste kaj se to pravi? — Kdor ne drži povsem s sv. cerkvijo, kdor ima v svoji hiši namesto katoliških listov svobodomiselske liste, ta raztresa!

Preljubi čitatelji! Bodimo vse eni misli, vse enega prepričanja! Ne skrbimo samo za sebe, temveč tudi za svoje sobrate, da se bodo tudi oni zveličali! Morda ni daleč tisti leka. Otrok je izbežal iz kuhinje in oblažal pred vratmi. Na njem je

Tedaj bosta, dragi brat in draga sestra, plačana za dela, ki sta jih storila v življenju. Kako se takrat vsakdo kesal, zakaj ni storil več dobrega!

Cas hiti naprej, zato se naj vsak potruji dokler ne bo prepozno! Ako imaš katoliški časopis v hiši, potem nisi v toliki nevarnosti, da bi te razni verski nasprotniki kdaj dobili na svojo stran. Ako beres lepe liste in lepe knjige, tedaj boš v svojem pravem prepričanju vedno bolj utrjen in boš tudi skušal živeti po lepih navodilih, ki jih boš čital. Inkotor razširja dobro časopisje in dobre knjige med drugimi, vrši prekrasno misijonsko delo, vrši eno najkoristnejših del sedanjega časa.

F. J. K., član Najsv. Imena.

Joliet, Ill. — Umrl je pred enim tednim pri svoji hčeri Karolini in zetu Math Gregorčiču, 1222 North Broadway stanujoč rojak Martin Oklešan v starosti 69 let. Bil je nad 35 let v Ameriki in večinoma v La Salle, Ill. Pokojnik je bil doma od Novega mesta.

Pittsburgh, Pa. — Vsled pljučnici je umrl 26 letni rojak Anton Filipič po 4 dnevnih bolezni. Trup pokojnika je bil prepeljano v Cleveland, Ohio, kjer zapušča eno sestro, omoženo Čandek in brata Franka.

Klein, Mont. — Umrl je v tukajšnji naselbini dobro poznani rojak Ignac Erčul, star 44 let, rodom iz vasi Zagorica, fara Dobropolje na Dolenjskem. Tukaj zapušča enega brata in štiri sestre, v stari domovini pa stariše in eno sestro.

Milwaukee, Wis. — V pondeljek zjutraj je Casimir Bulovich s svojim avtomobilom povozi in usmrtil na 6th Ave. in viadukt moža, kateri je bil spoznan kot Mihael Perko iz 1331 Chestnut St. V torek se je oglasti v uradu koronerja mož, češ, da je Mihael Perko s slednjim vprašanjem: "Čital sem, da imate tukaj truplo Mihaela Perko-ta, ali ga lahko vidim?" Ko je ta pogledal truplo je rekel; "Vesel sem, da nisem to jaz, ki tamkaj leži. Jaz sem M. Perko ter stajujem na Chestnut St. Ta mož, ki ga imate tukaj je I. Beleg, ki stane na St. Paul ave. Sem si takoj mislil, da mora biti pomota, ker sem se jaz počutil še živega". Po teh besedah je odšel.

Manifold, Pa. — Preminil je v starosti 44 let rojak Matija Kokelj, rodrom iz Žirov na Kranjskem. Tukaj zapušča žalujočo soprogata, 3 nedostaste otroke, 2 brata in 1 sestro, v starem kraju pa očeta in 1 brata.

Sheboygan, Wis. — Prešnjo nedeljo so našli truplo rojaka Anton Brantta, v reki Sheboygan. Brant je izginil meseca decembra in od tistega časa pa do zadnje nedelje se ni vedelo za njega. Brant je boljel dlje časa za glavobolom. Večkrat ga je tudi napadal hud krč; potem napadu je bil vedno nekoliko zmelen, vsled česar se domneva, da je v taki zmedri zašel v reko, kjer je vtonil. Doma je bil iz fare Šmarjeta na Dolenjskem, tukaj zapušča poleg soproge dve nedorasli hčerki, brata Franka Brantga v Milwaukee, Wis., in eno sestro omoženo Rupar v Milwaukee, Wis., v stari domovini pa mater. Pogreb se je vršil v pondeljek popoldan iz cerkve Sv. Cirila in Metoda na severno-nemško katoliško pokopališče.

Ringo, Kans. — Po kratki bolezni je preminila rojakinja Johana Šetina, v starosti 31 let. Tukaj zapušča soprogata in pet nedorastnih otrok, in mater, in dve sestri, in enega brata v Nemčiji.

Peru, Ill. — Rojakinjo Mary Rupnik je zadela huda nesreča. Ker je moralita iti po opravilih, je pustila doma svoja dva otroka, starca 4 in 5 let. Med tem se je mlajši otrok približal peči in vnela se mu je obliček. Otrok je izbežal iz kuhinje in oblažal pred vratmi. Na njem je

zgorela vsa obleka, in umrl je v grozni mukah. Pred tremi leti je umrl mož na influenci in sedaj je moralna udova sama skrbeti za otroke.

Chisholm, Minn. — S prvim marcem je zaprla "The Hanna Ore Mining Co." sledče rudnike: Alexandria, North Bank, Horald in Hape. To pomeni, da bodo tu nastala precejšnja brezposelnost. V vsakem izmed omenjenih rudnikov je bilo zaposlenih okoli sto mož; torej je izgubilo delo 400 rudarjev. Poleg tega je pa že dva tedna hodilo tod okoli precej "štarparjev" za delo telesne poškodbe, za kar je tožil voznika avtomila, R. L. Scanlon, za \$3,000 odškodnine. Zadeva se je dolgo vlekla, sedaj pa je po prizadevanju odvetnika Mihaela Cerenzina dobil tožbo, in lastnik avtomila mu bo moral odštetiti \$3,000.

Pri pranju je utonila Mrs. Zofija Kovač, 8113 Platt ave. Med pranjem ji je postal slabo in padla je v glavo navzdol v banjo, kjer jo je našel mož mrtvo.

Strup je zavila Mrs. Mary Kuhrich iz 3209 Vine St. zadnji teden. Zdravniki upajo, da ji rešijo življene.

Škrlatica. — Kot se poroča iz zdravstvenega oddelka, je sedaj v Clevelandu bolnih za škrlatinko 212 otrok, in je postal položaj precej resen.

Preminula je po kritičnih trenutkih nevsmiljene pljučnice Miss Kovač na Norwood Rd. Zapušča žalujoče stariše, več sestrice in enega brata. Starišem in vsem sorodnikom naše sožalje!

"Novičar".

Lorain, Ohio. — Živimo v dobi, ko se industrija vedno bolj oddaljuje od formalnih razmer. Kakor čitamo v časopisih, se povsod pritožujejo nad slabimi delavskimi razmerami. V tem oziru Lorain ni ravno na najslabšem stališču. Dela je še za silo, ravno toliko, da se da zasluziti za življenje. Toda s tem ne

svetujemo nikomur naj pride semkaj za delom. Delo se tudi tukaj sedaj težko dobi. Pri delu so obdržali le še stare izkušene delavce. Drugače pa lorainska naselbina koraka naprej, bodisi v društvenih, karor tudi v vseh drugih ozirih.

Naše župnija sv. Cirila in Metoda bo priredila svoj cerkveni "fair" nekako prve dni meseca majnika. Na delu je že za to odločeni odbor pod vodstvom Rev. J. Krakerja, sedanega župnika lorainske župnije. Kakor govor, bo na "fairu" za vse izvrstno preskrbljeno. Pričakujemo tudi, da bo prinesel "fair" župniji obilo finančnega uspeha. Da pa bo uspeh gotovejši in sigurnejši, je treba, da vsak izmed nas žrtvuje za slovensko župnijo po svojih močeh.

Poročevalec.

CHIČASKE NOVICE.

Naš g. župnik Rev. Kazimir Zakrajšek vodi sv. misijo v Ambridge, Pa., in Canonsburg, Pa.

Mr. Andrew Battistig se je preselil v svojo hišo na 1903 West 22nd Street. Rojake v Chicagi opozarjamo na njegov oglas v prih. štev. "Edinosti"!

Mr. Frank Gorenc iz Aurora, Ill., nas je v nedeljo počastil z svojim obiskom.

Društvo Marije Pomagaj KSKJ bo priredilo v nedeljo popoldne in zvečer igro "Tri sestre". Ves dobreč je namenjen v korist našega novega slovenskega Narodnega Domina in Šole.

Naši "Boy Scouts" imajo sedaj izvrstnega učitelja v osebi Mr. Josefa Gregoricha, bivšega Sargeanta v U. S. Army. V kratkem dobitju naši "Orliči" uniforme in potem bo do javno nastopili.

Bradley, Ill. — Delavske razmere so v naši naselbini, kod povsod, bolj slabe.

Naš g. župnik so nam preskrbeli slovenskega duhovnika, da smo tako imeli vsi tukajšnji Slovenci priložnost opraviti svojo velikonočno dolžnost. Dne 11. marca so nas obiskali Rev. Jeronim Knoblehar iz

Chičage, Ill. Zvečer smo slišali pridigo v mitem materinem jeziku, drugi dan zjutraj pa je bilo skupno sv. obhajilo med sv. mašo.

Pozdravljam vse čitatelje!

Naročnik.

Denver, Colo. — Dne 9. januarja je nemila smrt pretrgala nit življenja Karlu Puželj, staremu 31 let, po devetdnevni bolezni pljučnic. Tukaj zapušča mlado vdovo brez otrok, v Ameriki dve sestri in drugih sorodnikov, a v starem kraju pa mater.

Bil je doma iz Zamosteca, fara Sodačica na Kranjskem; bil je oženjen le 18 mesecev. Naš pokojni sobrat je bil pri društvu sv. Martina št. 1, ZSZ, zatorej mu je društvo priredilo krasen sprevod s posočje drugih slovenskih in hrvatskih društev. Pa še nismo posušili solz za našim sobratom, kar zaslišimo spet žalostno zvonenje poprašajoč se: kdo neki je umrl?

Pa pravijo: Mati Bavdek. Vsi smo se prestrašili, ker to je mati naše žalostne in mlade vdove Marije Puželj.

Marija je za tri tedne po svojem zetu, tudi za oljučnico. Morete si misliti strašne žalosti, v eni hiši izgubiti najdragoceniji biser v enem mesecu. Res huda usoda za vse ostale.

Pokojna mati Frančiška Bavdek je bila stara 47 let. Zapusča moža in 5 otrok; najmlajši je star 12 let. Bila je v društvu sv. Anna št. 143, N. H. Z. in društvu Kr. sv. Rož. Venca št. 7, Z. S. Z. ter v društvu sv. Roka, št. 113 KSKJ, katera so ji priredila krasen sprevod.

ROJAKOM IZ ŠENČURJA PRI KRANJU.

Mrs. Mary Oblak, Chicago, Ill., nam je poslala sledeče pismo, ki ga je prejela od šenčurskega g. župnika. Ker bo zanimalo tudi druge rojake iz Šenčurja, ga objavljamo.

Šenčur pri Kranju, 3. februar. — Predobra gospa: — Gotovo Vam je že znano, kako smo v naglici napravili pri farmi cerkvi lepotne zvono, ki so v ponos fari daleč na okoli. Tudi pri podružnih cerkvah: v Srdjenji vasi, Olješku, Vogljah, Prebačevem in Hrastju smo v tem kratkem času napravili nove zvone. Saj veste, vojska nam je bila vse vzelja.

Najhujši udarec pa je zadel faro cerkev, ker so ji iz zvonika vzelji baker (kufer), ter streho podrlj, tako da stoji zdaj zvonik brez strehe — brez klobuka. Škoda, škoda!

A sedaj ne pomaga zdihovati. Postaviti moramo drugo streho; toda stroški bodo ogromni. Zvonik bo stal nad 100.000 kron. A kje vzeti denar za tako ogromne stroške? — Ljudje so že za zvono toliko dali, da se jih ne upam več nadlegovati. Zvonik mora biti še v tem letu pravljeno. Vem, pozneje bo za denar še hujše. Ali mi, predobra gospa, zamerite, če se držnem v imenu sv. Jurija, farnega patrona, tudi Vas nadlegovati za kak dar v ta namen?

Prosim Vas, potrudite se tudi pri Vaših znancih in značkah, posebno iz šenčurske fare, če mogoče dobiti kake prispevke! Vse darovalce in darovalke bom vpisal v spominsko knjigo tukajšnje fare.

Frošim, ne zamerite moji nadležnosti. Bodite uverjeni: le skrb za čast božjo in ponos naše lepe fare me sili k tej prošnji. Hvaležni Vam bomo vse, najbolj pa jaz!

V vsem spoštovanjem in iskrenim pozdravom Vam vdani

I. Piber, župnik.

Ko je bila za časa vojske menj drugim tudi velika stiska za razirno milo, si je neki navrhanci privoščil to-le šalo: Oglasil je po časopisih: Pozor! Brez mila in britve, če ima kdo še tako trdo brado! Tisoči naročajo, kmalu bo pošlo! Če hočete še dobiti, pošljite nemudoma pet kron na firmo Föpar and Co. Neki mož, ki ni imel ne britve ne mila, je hitro poslal zahtevani pet kron in čakal, kadaj pride tisto čudežno sredstvo. Kmalu je res dobil v pismu, kjer je stalo: Pustite si brado rasti! Se priporočamo!

V PUSTIV JE ŠLA.

Spisal Fr. Jaklič.
(Konec.)

Zvečer se pa kar odloči, češ, naj grem, naj je, karkoli. Odpravi se, poveže otroka trdneje, hoče ga zadeti na glavo, oh, pa se še nekoliko obotavlja in pomiclja, in lejte: vrnitev se ji je zdela nemogoča in tako sramotna, da rajša ostane na Babjih Gredeh.

V.

Bog ve, kaj počne sedaj, on, ali kaj misli name, ali nič, ali je kaj hud in jezen, ker sem šla, Bog ve?" ugibuje ubežna žena v temni izbici in zible dete svoje in njegovo.

"Bog daj, da bi bila kmalu pri svojem možu, nikdar ga ne zapustim več, potrpeti hočem ž njim", obeta sama pri sebi, potem pa moli in prosi Boga, da bi ju zopet združil.

Ko je bila tako zatopljena v molitev, začuje pod oknom znano hodo in kmalu nato se odpro vrata v hišo, in nekdo izpregovori:

"Kje je pa ona? Ali je ni pri vas?"

Pri tem glasu Novljanka poskoči, srce ji zatrepeta od radosti in po vsem životu jo prešine nepopisno veselje. Še so ji solze rosile lica, toda bile so solze radoši.

"Moj Matija! moj Matija!" vzlikne polglasno pred se. Skočila bi mu bila naproti, objela bi ga in ljubo pritisnila k sebi. Oh pa ta vest ji je ustavljala korak. Kdo ve, ali ji je odpustil, ali je prišel ponjo z dobro mislio v srcu? Pokazati ni hotela niti svojim, niti njemu, kako težko ga je pričakovala, kako je hrenela po njem, kako ji je bilo hudo in bridko, ker se je bila prenaglila. Zato je sedla nazaj na stol, poslušala vsako besedo ter ga pričakovala nestrnno. Dobro se ji je zdelo, ker je že vsa odpravljena na pot.

"Kam pak naj bi bila šla, ko ni pri tebi!" odvrne majka osorno, vsa razvjeta za srečo svoje hčere in jezna na njenega moža.

"Kaj pa sta vendar imela?" vpraša oče počasi.

"Eh, malenkost", začne težko Novljank; ko pa vidi hlapca, deklo in svojo svakinjo, postal mu je pričevanje še težje.

"Kje je pa vendar ona, da je ni tukaj?"

Takrat se pa vrata izbice odpro in Mica se prikaže:

"Tukaj sem, le sem pojdi!"

Čutila je, v kaki zadregi je mož, zato ga je poklicala; bala se je pa tudi, da bi ga oče in mati kaj ne oštevala, kar se ji je zdelo krivčno;

saj si je očitala, da je sama vsega kriva, da je on nedolžen.

Hitro stopi v izbico in ji šepne: "Ali greš nazaj? Nocoj?" "Precej", odvrne ona.

Zatem prideta oče in mati, da bi morda paravnala, ako bi se še kaj pričkala, svetovala jima to in ono, ter jima povедala, da ni lepo, ako se ne zgobata. Zlasti mati je imela celo kopo krepkih besedi, s katerimi bi oprijela neusmiljenega zeta. Bala sta se, da bi se hči branila vrniti se. Toda, oj čudo! Videla sta, da je hči že vsa odpravljena. Mati ti vedela, kaj bi dejala. Oče pa vpraša:

"Kdaj pa bosta vendar pametna? Zakaj se ne zgobata?"

"I, nu, saj ni bilo nič takega! Pojdova, Matija!" sili ona.

"Pa pojdova? Ali boš ti nesla? Ne bo li pretežko?" vpraša jo ljubeznivo Matija in si hoče optari zibel.

"Pusti! Pusti! Nesla bom jaz laglje! Nesi rajši to-le!"

Vrže mu culo.

Nekoliko sramovala sta se starih dveh, sramovala sta se drug druga, zato sta bila tako nagla.

Oče in mati sta bila kar osupla, ker sta se mlada sprijaznila tako hitro. Čudila sta se, da se jima je tako mudilo, da se nista hotela ustaniti tudi veselila, ker se je vse tako hitro in lepo poravnalo!

Ko prideta na pol pota, izpregovori Novljanka:

"Odpočijva si! Peče me že v glavo!"

Novljank ji pomaga postaviti zigel na tla.

Nekaj časa stojita molče, nato pa izpregovori Matija, rahlo očitajoč:

"Zakaj si bila vendar šla?"

Mica ne odvrne ničesar, le neka moč jo potegne k njemu, razprostre roke in ga živahno objame.

Pozabljeno je bilo med njima vse, ljubezen je bila še iskrenejša. Sramovala se nista več, veselo sta se razgovarjala do doma.

Novljank je imel zopet ženo in otroka in bil je srečen.

V zadovoljnosti in ljubezni živila še dandanes, včasih se tudi malo spreta, ako že mora biti, vendar ne gre Mica nikdar več v pustiv. Pribitki ne moreta, kakor jima je bila.

Dr. Richterjev Močan družinski liniment

Pain-Expeller uporablja že več kot petdeset let v skoraj vsaki deželi na svetu.

Za revmatične bolečine, nevralgijo, ohromlosti, izpahke, prenapetje mišic, za hitro odtomči zgodnjim prehodom je ta stari zanesljivi družinski prijatelj neprecenljive vrednosti.

Vsek lekarji prodaja Pain-Expeller. Bodite gotovi, da vam ponudijo pristnega z varnostno znamko "Sidro." Zavrnite vse drugo kot nadomestek in ponaredbo.

F. AD. RICHTER & CO.,
3rd Ave. & 35th St.,
Brooklyn, New York

SLOVENCEM V JOLIETU!

Naznanjam, da kdor si želi v Jolietu in tamkajšnji okolici Mohorjevih knjig, raznih molitevnikov ali drugih povestnih knjig in karkoli spada v področje našega podjetja, naj se obrne na nara tamkajšna zastopnika:

MARKO BLUTH,
505 N. Bluff St.,
JOLIET, ILL.

JOSEPH MUHIČ,
506 Summit St.,
JOLIET, ILL.

Oba gg. zastopnika proporočamo kar najbolje cenjene mu občinstvu v Jolietu in okolici.

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS,
1849 W. 22nd St. - CHICAGO, ILL.

lo takrat hudo, in se skrbno ožibljeva vsega, kar bi ju razdrolo.

Ne! — Mica Novljanova ne gre v pustiv nikdar več!

GROZEN ZLOČIN TRŽAŠKIH FAŠISTOV.

Fašisti zažgali tiskarno "Lavoratore" — 7 družin z otroci zgorelo... z policista ubita.

Trst, 10. februarja. Danes ob 2. uri zjutraj je pričela goreti tiskarna komunističnega lista "Lavoratore". Tiskarna je pričela goreti vsled eksplozij bomb, ki so jih položili fašisti. Požar je bil tako silen, da je bila vsaka rešilna akcija izključena. Iz gorečega poslopja so leteli na vse strani kosi eksplodirajočih bomb, od katerih sta ubita tudi dva policjska stražnika. Na pozorišče požara je hitelo občinstvo iz vseh delov mesta, ki je gledalo z ogroženjem grozni prizor. Na lice mesta so prihiteli tudi ambulance vseh rešilnih postaj, vendar pa je bila vsaka rešilna akcija onemogočena radi eksplodirajočih bomb. Tudi ognjegasci niso mogli ničesar opraviti. V poslopu tiskarne je stanovalo sedem družin z otroci, o usodi katerih se doslej ničesar ne ve. Sodijo, da so vsi, ljudje, ki so stanovali v tiskarni listu "Lavoratore", našli smrt v plamenih. Poslopje je pogorelo popolnoma do tal in se ni ničesar rešilo, ker je bil vsakdo, kdor se je približal požaru, v smrtni nevarnosti, vsled česar je bila kakor že omenjeno vsaka rešilna akcija nemogoča. Ta novi zločin fašistov je izvral povsod silno ogroženje in je jasno, da bo morala italijanska vlada končno energično nastopiti proti banditskih poltih italijanskih nacionalistov, ki so sedaj že v drugič ovekocili italijansko barbastvo. Prvič je bilo, ko so zažgali slovenki "Narodni dom". Takrat je italijanska vlada molčala. Sedaj so zažgali komuni-

stično tiskarno in težko, da bi ta nova zločin ne zbudil viharja ogroženje v italijanskih delavskih vrstah,

zlasti, ker so postale njegove žrtve

stevilne nedolžne osebe.

ODGOVORI NA TROJE ŠALJIVIH VPRAŠANJ V 17. ŠTEVILKI EDINOSTI.

Že v predzadnji številki smo priobčili nekaj zelo zanimivih odgovorov. — Od tedaj smo prejeli se sledete odgovore:

1. Največjo potrežljivost ima tisti zakonski mož, ki je dobil sitno ženo. Ta ga zbada vsak dan leta za letom, on pa vse tiho in voljno prenaša. In ko ga prijatelji ščuvajo, glej kaj ti je rekla: tepec, svedra i. t. d., jim odgovori: Kaj mi boste še vi to pravili, saj mi je žena sama že vse to povedala!

2. Največja hitrost je čas.

3. Kdaj se zakonski mož najbolj vstraši? — Navadno tedaj, ko zve, da ga bo obiskala štoklja, čeravno ima že celo kopico malih v hiši. Ali pa morda sedaj, ko bo treba iti k velikonocni spovedi. To bo marsikaterega spravilo v veliko zadrgo. Vendar se mi pa zdi, da bi se še najbolj vstrašil, če bi bilo naenkrat prepovedano kaditi tobak.

(Rojakinja, ki nam je poslala te odgovore, naj nam pošlje svoj naslov).

Mary Petach, Sartell, Minn., nam piše:

1. Največja potrežljivost je bila do sedaj samo ena na svetu. Katera je to? — Jezusova. — Triintideset let so ga preganjali, nazadnje je pa še umrl na križu.

2. Največjo hitrost bi dosegel tisti, ki bi zvečer prešel vse zvezde po vrsti, kakor se prikažejo ena za drugo in bi isto napravil zjutraj po vrsti kakor ugašajo ena za drugo.

3. Zakonski mož se najbolj vstraši, kadar je težko bolan in mu zdravnik pove, da ni več upanja in da bo moral umreti. Nadalje se zelo vstraši, kadar zgubi kako imenito službo, ako za navadna dela ni sposoben.

Mr. And. Tomec, Johnstown, Pa., piše:

1. Največja potrežljivost je upanje naših socialistov, da jim bo

piše:

2. Največja potrežljivost je ustanoviti skupino naših socialistov, da jim bo

piše:

3. Zakonski mož se najbolj vstraši, kadar je težko bolan in mu zdravnik pove, da ni več upanja in da bo moral umreti. Nadalje se zelo vstraši, kadar zgubi kako imenito službo, ako za navadna dela ni sposoben.

do njihovi voditelji napravili enkrat nekaka nebesa na tem svetu. Lastna pač, če je sploh kaj imajo, vsakdanja skušnja in zgodovina jim dokazuje, da je to upanje prazno in nesmiselno, pa slepe ovčice klubu temu le potrežljivo čakajo in upajo nekaj, kar je že po naravnih zakonih nemogoče.

Če pa gremo še dalje, je največja potrežljivost ona, ki jo ima Bog s človekom. Kako je človek nehvalem Bogu in kako ga žali, dasi mu je dolžan le čast in hvalo za toliko izkazanih mu dobrat, toda Bog, ki ga more in sme najhujše kaznovati, mu prizanaša in ga še obispia z dobratami! To je v resnici največja potrežljivost.

2. Največja hitrost je telefon in brzjav, kateremu primera bi bil maček: v istem hipu ko mu stopiš na rep se zadere na drugem koncu.

Največjo hitrost kažejo tudi opravljivi in obrekliivi, posebno ženski jeziki, ki bliskovito hitro raznesajo resnične in neresnične napake svojega bližnjega.

3. Zakonski mož se takrat najbolj vstraši, ko pride vtrjen z debla domov, pa vidi, da mu je žena, ki jo zelo ljubi, klubu temu pobegnila z ničvrednim človekom, mu prabala ves denar in odpeljala tudi otroke, tako da je izgubil ženo, denar in otroke. Ali more biti zanj še kaj hujšega? Še li more česa drugega bolj vstrašiti?

Vsi odgovori so bili prav zanimivi in nekateri med njimi zelo bistrumni in šaljivi. Še najbolj pa sta žadela g. Leo. Kunst iz Waukegana, Ill., in g. And. Tomec iz Johnstown, Pa., ki dobiti nagrado, namreč lepi knjigi "Vojska na Balkanu in Vojska na dalnjem vzhodu."

SEDAJ RAZPISUJEMO ŠE LEPSO NOVO NAGRADO.

ki jo dobi vsak, kdor nam pošlje kratko šaljivo zgodbico, lahko tudi več, ali pa vsaj eno smešnico, obenem pa dva nova naročnika. Rojaki in rojakinje, odzovite se mnogoštevilno!

Urednik.

Prikuplivo. — Igralec: "Ni li res, da je zelo ginljiv prizor, ko me v zadnjem dejanju ustrelje?"

Znanec: "Seveda, toda nekaj bi se moral spremeniči".

"No, kaj pa?"

"Ustreliti bi te moral, že v prvem dejanju".

SLAVNEMU OBČINSTVU naznanjam, da popravljam in napeljujem vedne in plinove cevi, kakor tudi izvršujem vsa dela, ki spadajo v plumbarsko stroko. — Pred vsem si zapomnite, da jaz izvršujem vsa dela najboljše in za najnižjo ceno.

Nadar potrebujete naše pomoči, pokličite nas po telefonu, ali pa če pridete osebno na:

JAMES A. JANDOS,
2042 W. 22nd St, near Hoyne Ave., Chicago, Ill.
Tel.: Canal 4108

Telefon: Canal 6319.

MATH KREMESEC
mesar

Priporoča Slovencem in Hrvatom mojo dobro in okusno mesnico.

Vsaki dan sveže meso, kakor tudi

— prave kranjske klobase — doma delane vedno na razpolago.

1912 W. 22nd St., Chicago, Ill.

PODPIRAJTE MOŽA, KI VAS PODPIRA.

FRANK SUHADOLNIK

veliko storii za "Ave Maria" in "Edinost," zato ker je navdušen za katoliški tisk.

</div

EDINOST.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI
Izjava dvakrat na teden.

NASLOV:

Slovenian Franciscan Press.

1849 W. 2nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Semi-Weekly by

SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 2nd St., CHICAGO, ILL

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Najstrašnejša vojska sedanjega časa

(Piše And. Tomec, Johnstown, Pa.)

"Vojska bo!" "Vojska je!" Kako grozen in pretresljiv je ta klic! Kako je ta klic pred leti pretresel Evropo, ko se je začela svetovna vojska! Z grozo in strahom je takrat napolnilo človeška srca in bi jih bil še bolj, ko bi bili ljudje že naprej vedeli, kako krvava, kako grozna, kako usodenja in dolgotrajna bo ta vojska; koliko hudega bo naredila, koliko gorja povzročila, koliko brezplodnih žrtev bo zahtevala, koliko živiljenj uničila, kolike rane bo vsekala človeštvo in kako strašne posledice bo pustila za seboj . . .

Na svetu so bile vedno vojske v večji ali manjši meri. Radi kakega koščka zemlje ali česa sličnega so prišle države v nesporazum med seboj in neredkokrat je vsed majhne iskre izbruhnila vojska.

Vojske so pa različne. Vojska ne nastane samo radi zemlje ali časti med posameznimi državami in narodi, temveč vojska nastane tudi radi česa drugega in drugačni obliki. Vojska je na svetu, odkar obstoji človeštvo; brez prestanka se bije neizprosen boj med dobrim in hudim, med resnico in lažjo, med pravico in krivico, boj med vero in nevero. Posebno pa je strašna ta vojska v sedanjih časih, ko so moči teme napele vse sile, da bi uničile vero in zadele katoliški cerkvi smrtni udarec, ter se v tem boju poslužujejo drugačnega, nevarnejšega orožja, kakor so se ga v nekdanih časih. To orožje se je izkazalo kot najuspešnejše. Imenuje se — tisk.

Tudi med nami, ameriškimi Slovenci, divja ta tiha vojska, ki ima za nas tako grozne posledice. V tej vojski ne gre za kak košček zemlje, ne gre za čast države ali naroda, temveč gre za srca, za duše, za pravo, krščansko, pošteno, svobodno živiljenje, gre za resnico in pravico, za vero, za naš dušni in telesni blagor, za našo časno in večno srečo.

V tej vojski ne pokajo puške, ne grme topovi, ne prelivajo se kri kot v navadni vojski. Vendar izgube v tej vojski so večje, gorje strašnejše, žrtve številnejše, posledice hujše. Kajti posledice te vojske niso mrtva trupla padlih žrtev, niso porušena mesta in požgane vasi, temveč kar je že hujše: z zmotami in krivimi nazori napolnjene glave, — zastrupljena vere in poštenja oropana srca, zgubljena nedolžnost, premagana pravica, skaljena ljubezen, zatrita svoboda, razdrto srečno in mirno družinsko živiljenje, razdejan red in mir, mladina brez vzgoje, nahujskane množice, izprijeni in podivljeni ljudje, zaslepjeno ljudstvo, prevaran in zapeljan narod, nesrečna dežela, hudobija, sovraštvo, prepri, protiverski fanatizem, pregrehe in zločini, splošen nered in zmešnjava, časna in večna nesreča posameznih.

Ali ni torej ta vojska slabega, pokvarjenega tiska, ki povzroča toliko hudega in zahteva take žrteve, v resnici nekaj strašnega?

Zalosten in pretresljiv je pogled na kupe mrljev, na razdejanje in opustošenje navadne krvave vojske, a še žalostnejši in pretresljivejši je pogled na razvaline v človeških srcah, na uničenje vzvišenih idealov, na razdejanje mirnega in srečnega družinskega in družabnega živiljenja, pogled na opustošenje poštenih, vernih in nedolžnih src, razdejanje, ki ga povzroča vojska na papirju. Strašna pa je ta vojska tudi zato, ker ne trpi nekaj časa kakor druge vojske, temveč divja naprej in naprej brez prestantka in brez premirja in brez upanja na konec.

Toda to še ni najhujše. Še hujše kot je vojska sama je to, da ljudje še ne vedo, da je sploh kaka vojska, da ne poznajo njenih groznih posledic, se zaradi tega zanjo nič ne zmenijo, in ne da bi se tega zavedali, postanejo žrtve te vojske, ter sami podpirajo ta boj proti katoličanstvu, obenem pa še misijo, da so dobri katoličani. Kako lahko delo ima sovražnik pri takih ljudeh! Od dobrega, resničnega prijatelja beže. Onega, ki jim želi dobro in se zanje žrtvuje, sovražijo kot humbugarja in sleparja, pravega in resničnega sleparja pa se tako oklenejo, da jih vodi za nos kakor hoče.

Vzrok, da naš sovražnik zmaguje in da nam je povzročil že toliko škode, je ta, ker jih imamo na naši strani tako malo, ki bi spoznali resnost položaja in sprevideli, za kaj gre ter se jih primeroma tako malo boriti proti sovražnikom, med tem ko je nasprotni tabor ves na nogah proti nam. Nadaljni vzrok, da mi izgubljamo, naš sovražnik pa pridoviva, je ta, da je na naši strani toliko omahljivcev in strahopetcev, da štejemo več deserterjev kakor pravih bojevnikov, ker jih na naši strani toliko sramotno zapusti svojo zastavo, ki pristopajo k sovražnikom kot janičarji.

Koliko je med nami polovičarjev! Po imenu so katoličani, dejansko pa so sovražniki katoličanov.

O, ko bi bili katoličani tako zvesti voji zastavi, kot so nasprotniki svoji, ko bi bili mi tako vneti kot so naši sovražniki, ko bi se mi vsaj tako branili kot nas oni napadajo, kako vse drugače bi bilo med nami zdaj, kajti je!

Pravijo, da smo Slovenci katoliški narod. Pa prestejte one, ki žive in delajo po svoji veri in one, ki to vero sovražijo, ali se vsaj ne zmenijo ne za njo, potem pa primerjajte oba štivila in videli boste, da bi se morali veliko bolj po pravici imenovati brezverski narod kakor katoliški narod! Po štivilu naših cerkva se še lahko imenujemo katoliški narod, po štivilu naših listov in po moči našega tiska pa nikakor ne. Koliko listov imajo naši nasprotniki, koliko dnevnikov, tednikov in mesečnikov in kako so njihovi listi razširjeni!

In mi katoličani? Dnevnika nobenega, en poltednik, en dvotednik in en mesečnik: to je vse! Pa pravimo, da smo katoliški narod!

In dandanes je bolj merodajno znamenje pravega katolicizma število odločno katoliških listov, kakor pa štivilo cerkev, kajti več ima katoliška vera prihodnosti od katoliških listov, ki jo branijo in zagovarjajo, kakor pa od cerkve, kjer se katoličani zbirajo k službi bižji in verskim pobožno-

stom. Dandanes je od katoliškega tiska največ odvisno.

Odkod ta čudna slika, ta razkol, ta medsebojni boj med nami ameriškimi Slovenci? To je vse poslerica slabega tiska; pravzaprav posledica brezbrinosti, zaspanosti na naši strani, posledica nevednosti in nepoznanja časovnih potreb med našim narodom, katerega večina ni poznala pravih namenov slabega tiska, ki se je med njega vtihotapil kot navidezni prijatelj in so ga kot takega mnogi tudi sprejeli in se ga oklenili. Delal je zvito, premeteno in potuhnjeno. Potem pa, ko se mu je posrečilo večji del naroda zavzeti duševno in ga zaspeliti, se je šele pokazal v svoji pravi luči.

Zato je skrajni čas, da se vsi, ki hočemo veljati za katoličane, vzdramimo in se sovražniku odločno postavimo v bran, da svojo vojsko ojačimo in reorganizamo, da ne le to branimo, kar nam skuša sovražnik vzeti, temveč, da si prizadevamo tudi nazaj dobiti, kar nam je že vzel.

Zato naj se po vseh naših naselbinah razlega glasen vojni klic: V boj proti slabemu tisku! Na sveto vojsko za drage nam svetinje, ki nam jih sovražnik tepta v blato! Zdramimo vsakega, ki še ne ve za to vojsko ali ne ve, za kaj gre in tej vojski, opozorimo vsakega na dolžnost, ki mu jo nalaga ta vojska, da kot katolik dobro pozna svoje sovražnika in sovražnika svojih najdražjih svetinj, da jih zamore pred njim braniti! Kajti le potem če bodo ljudje dobro poznavali tega zakletega in smrtnega sovražnika, če se bodo vsi zavedali te tipe, pa zato tem usodepolneje vojske, ki dobiva svoje direktive naravnost in pekla, jih bo mogoče vneti in navdušiti za sveto vojsko dobrega tiska.

Vsi na delo! Kdor hoče dandanes veljati za katoličana, mora v armado katoliškega tiska. Ne zahteva se od nikogar, da bi se moral obleči v posebno uniformo, da bi vzel puško na ramo, pustil doma svojo družino in odšel na bojno polje svoje živiljenje izpostavljati v nevarnost in kri prelivat. Ne! Kar se za to vojsko zahteva je takolahko, da vsak lahko storiti. Tudi "liberty bondov" ne zahteva nihče. Treba je samo podpirati in širiti katoliški tisk, naročati in drugim priporočati katoliške časnike in knjige.

Mi potrebujemo v tej naši kot v vsaki drugi vojski poleg generalov, oficirjev, pionirjev, urednikov, poročevalcev, dopisnikov in agitatorjev tudi navadnih prostakov: naročnikov in čitaljev. Četudi nimajo vse enake naloge, pa je vseh enako treba in eni brez drugih ne morejo biti. Za to vojsko so sposobni tudi otroci.

Dandanes je vsakega katoličana dolžnost, podpirati kat. tisk, ker je njegova dolžnost braniti vero, kadar jo napadajo sovražniki. Vere pa ne brani, kdor ne podpira katoliškega tiska. Zato lahko rečemo, da dandanes niti katoličan ni, kdor poleg spolovanja svojih verskih dolžnosti ne podpira katoliškega tiska in ni naročnik katoliških listov. Zatorej če še tako vestno spolnuješ svoje verske dolžnosti, če se še tako natančno ravnaš po božjih in cerkevih zapovedih, če storiš v nekaterih ozirih še veliko več kakor si dolžan, če si tudi v vseh bratovščinah, če se še tako pokoriš in morda celo do krvi bičaš, s tem še nisi katolik v pravem pomenu besede, ako obenem tudi ne podpiraš katoliškega tiska, ki je dandanes najglavnajše in najmočnejše orožje, s katerim se more vera braniti.

Kako se moraš štetiti za katoličana, za služabnika božjega, ko v cerkvi kleče moliš pred tabernakeljem, in daješ dolžno čast in hvalo svojemu Gospodu, če se pa obenem ne meniš in ne brigas za sovražnike Gospoda, če ne braniš in ne varuješ svojega Gospoda pred njegovimi sovražniki, ki preži zunaj, da bi se polastili cerkev in izgnali Gospoda ven, da bi oskrnili in onečastili njegov hram ter spremeniли hišo molitve v hišo hudičeve, hišo greha, in postavili na oltar mesto Boga vlačugo, kakor se je svoječasno že zgodilo v Parizu!

Več je torej vredno, da se za Boga potegneš in branиш njegovo čast, kadar če ga samo na tihem moliš in hvališ.

Ni dandanes katoličanom bolj potrebnega kakor razširjen katoliški tisk. Tisk jih hoče uničiti in zatreći in samo tisk jih zamore tudi rešiti. Katoličan brez katoliškega tiska je vojak brez orožja. Vera brez katoliškega tiska je nezavarovan zaklad. Katoličnom, ki jim je res kaj mar za njihovo vero, duhovnike in cerkve, je katoliški tisk prva in najpoglavitevnejša skrb!

Gojiti, pospeševati in vtrjevati krščansko živiljenje, opravljati razne pobožnosti, pa zanemarjati katoliški tisk, to znači dandanes ravno toliko kakor popravljati, prenavljati in krasiti hišo kadar gori, obenem pa pustiti, da jo požar vničuje, namesto, da bi najprej pogasili ogenj, ter jo rešili pred uničenjem.

Za tem uspešnejši nastop dobrega tiska proti slabemu bi bili potrebeni in koristni tudi časnikarski shodi, kjer bi se posvetovali o načinu najuspešnejšega bojevanja ter se vnemali in navduševali za delo na časnikarskem polju. Nn tak večji časnikarski shod naj bi se vršil vsako leto v eni izmed naših naselbin. Zbrali naj bi se vsi višji in nižji vojščaki uredniki, njih sotrudniki in zastopniki in naročniki kat. listov, ter bi si dajali nasvete i navodila, kako se naj dela in dodeče. Drugi manjši shodi pa naj bi se vršili večkrat po naših naselbinah; pri tej priliki bi bilo treba ljudstvu predavati o velikanskem pomenu katoliškega tiska ter vzbujati pozornost in zanimanje za katoliško časnikarstvo.

Spošno pa naj prevladuje načelo: "KATOLIČAN, KI NI NAROČEN NA KATOLIŠKI LIST IN NE PODPIRA KATOLIŠKEGA Tiska, NI KATOLIČAN!"

Mi pošiljamo denar
na vse kraje

JUGOSLAVIJE,
Slovenije, Hrvatske in Srbije.
Vse pošiljatve garantira

AMERICAN STATE BANK

1825—1827 BLUE ISLAND AVENUE,
CHICAGO, ILL.

J. F. STEPINA.
predsednik;

A. J. KRASA,
tajnik.

KAKO SE SVET OBRAČA.

Vsem tistim čitateljem, ki nas sprašujejo, kje je zloglasni Pavle Zgaga, da ni nobenega glasu več od njega, naznjamamo, da je šel na misijone.

* * *

Pavle Zgaga je šel toraj na misijone, Konda ne bere več drugega kakor "Sunday Visitor" enega najbolj katoliških listov v Ameriki, Felček pa nosi gnila jajca po Chicago in kolne, ako mu katero slučajno uide iz razdrapane in zašpehané malhe.

* * *

Felček, Zajček in Kundelj sede okoli okrogle mize in "žehtajo" ta grenačega.

Kundelj (udari s pestjo po mizi): "Harduš, fantje, mi ga tukaj cukamo, pater Skaza pa zbira za Narodni Dom!"

Felček: "Pravijo, da je nabral že nad 25 tisoč!"

Zajček (opotekajoče vstane, se sramežljivo vsekne in začne): "Slavna gospoda moja, jaz bom pa eno po veda! Le naj se trudijo franciščani, če so tako neumni! Toda, nikar ne pozabite, da se bo svet še enkrat izbratal . . . jaz pravim, da se bo izbratal, — međuš, Kundelj, boš videl, da ga bomo izbratali . . . ampak ta snops je pa od hudiča! . . . boste videli, da bomo svet izbratali in tedaj bomo vse farje spodili, Narodni Dom pri sv. Štefanu v Chicago bo naš! Prmejbiks, boste videli, da bo čez dvesto let Narodni Dom v naših rokah! . . . (se opoteče in pada nazaj na stol.)

Felček in Kundelj (vzdigneta frakeljne): "Živijo Zajček! Čez dvesto let bo Narodni Dom naš! — Ta novica je pa vredna, da jo prav poštemo zalijemo!"

Felček: "Pri simpanzovi bradi! Kunde, kam si jo pa tako hitro ocvrl? Saj menda nisi z verige ušel?"

Konda (teče, da škrči visoko frakotajo po zraku za njim):

"Nikar me ne zadržuj! Ali ne veš, da gori katedrala sv. Petra in Pavla? Zdaj pa tečem gledat, če pride sv. Florijan z nebes gasit!"

Felček: "A tako. Prav, prav! Če pride sv. Florijan, pa se mu še tihastim, ki nastavi malo pod golido. Če se ne motim, se ti je moraludo hudo vneti v zgornjem "štuku!"

Taki časopisi kakor je Glas Svobode, Prosveta, Glas Naroda, bi v starem kraju vsaj v peči in drugih neimenovanih krajih dosegli svoj kolikor toliko koristen namen. Tu v Ameriki pa res ne vem, za kaj naj bi se rabili.

Kaj je nespametno? — Med drugim je nespametno tudi to, ako se človek tam čeče ali praska, kjer ga nič ne sribi, kakor je začel neki jolietski urednik, Bog mu grehe odpusti!

Zadnjič je bil naš tiskarski škrat nekoliko utrujen, pa je po nesreči raztresel nekaj "šnofanca". Kdo se zmeni za to, saj se kaj takega povsod pripeti! Pa glej ga sp

Novice iz Jugoslavije.

VOLITVE V JULIJSKI BE. NEČIJI.

V Julijski Benečiji tako se nazivlje po italijanskem imenu "Venezia Giulia" primorsko goriško in istarsko ozemlje ki je po rapaljski pogodbi pripadlo Italiji, se vrše volitve prve dni aprila. Slovenci bodo nastopili enotno in zastopali v rimskem parlamentu zahtevno po samoupravi priklopiljenega ozemlja. Med našimi rojaki vlada lepa sloga in zmisel za pametno nestrankarsko narodno delo. Zaradi tega je upati, da bodo ob prvih volitvah pod Italijo pokazali slovenski značaj Julijske Benečije. — Proslava aneksijske je bila preložena samo za Trst, drugod pa se je vršila v nedeljo dane 6. februarja.

Ljudsko štetje in Mariboru. — Službeni podatki o ljudskem štetju izkazujejo v Mariboru v celiem 30.739 prebivalcev, in sicer: 28.276 civilnega prebivalstva in 2463 vojakov. — Med civilnim prebivalstvom je bilo 13.607 moških in 14.669 žensk. Z vojaki skupaj je bilo 16.070 moških. Med temi prebivalci je 24.640 jugoslovanskih državljanov, tujev je 1702, med temi 22 vojakov, še neopredeljene državne pripadnosti pa 1860 civilnih oseb in 16 vojakov. — Med Mariborčani je rimskih katolikov: 27.058 civilistov in 1006 vojakov; pravoslavne vere je 1350 vojakov in 222 civilnih oseb; grko-katolikov je 10 civilistov in 4 vojakov; protestantske konfesije je 812 civilistov in 9 vojakov; mohamedanskega veroizpovedanja je 165 vojakov in 2 civilista, izraelitske vere je 61 civilistov in 1 vojak; drugim veram pripada 5 civilistov in 2 vojaka; brez konfesije je 32 civilnih oseb. — Za svoj materni jezik je priznalo slovenščino kot materni jezik 20.374 civilnih prebivalcev in 555 vojakov; srbohrvaščino 776 civilnih oseb in 1765 vojakov; druge slovanske jezike 404 civilne osebe in 32 vojakov; nemščino je priznalo za svoj materni jezik 6455 civilnih oseb in 57 vojakov, italijansčino 93 civilnih oseb in 1 vojak; madžarščino 60 civilistov in 22 vojakov; albansčino 33 vojakov; romunščino 7 civilnih oseb in 2 vojaka. Druge jezike pa 33 civilnih oseb in 71 vojakov.

Zunkovič upokojen. — Podpolkovnik M. Žunkovič, znani autor raznih znanstvenih publikacij, ki je bil imenovan za komandanta osješke okružne komande, je vpokojen.

Med Jugoslavijo in sv. Stolico se bodo v kratkem pričela pogajanja, ki naj določijo bodoče razmerje med cerkvijo in državo v Jugoslaviji.

ZA 5 NOVIH NAROČNIKOV DOBITE BREZPLAČNO EDINOST.

Prepričajte se!

Da mi resnično izdelujemo najkrasnejše ženitovanjske slike.

Da imamo na razpolago za slikanje najlepše pozicije. Da izdelujemo vsa dela točno in po najzmernejših cenah.

Vsem se priporočam.

Němeček
FOTOGRAFIST

1439 W. 18th St., cor. Albert, Chicago, Ill.

PHONE: CANAL 2534

Z nožem je zabodel Jožef Klimpf z Babnega polja 63letnega Lipovca Petra v vrat in ga je tako hudo ranil, da ni verjetno, da bi okrevl. Klimpfa so orožniki aretirali. Aretni Klimpf je priznal, da je ranil Lipovca, toda da ni nameraval začeti Lipovca, marveč Kazimirja Zagaria, s katerim sta se prej prepirala.

Novi zvonovi v lavantinski škofijski. — Podružnica Sv. Trojice pri Sv. Križu tik Slatine je dobila zvon, posvečen sv. Ceciliji ki so ga z običajnimi svečanostmi potegnili dne 6. t. m. v dosedaj osamljeni zvonik. — Velike zasluge za ta zvon si je pridobil predvsem č. g. nadžupnik Korošec; tudi cerkvena ključarja, Janez Žurman in Andrej Skrabl, sta storila veliko v tem oziru. — Tudi malo župnija Gornja Ponikva, ki šteje jedva 700 duš, si je omisnila dva nova bronasta zvonova, ki sta veljala skupno 195.000 K. Vplivni možje male župnije so zbirali vztrajno in tako dolgo, dokler niso zbrali primerno svoto. Pač lep dokaz verskega navdušenja in požrtvovalnosti.

Povojna podivjanost. — Izobraževalno društvo na Dobrovi je priredilo v stari šoli na Vrhniku veselico: predstavljal so "Divjega lovca". Okoli 4. popoldne je pa vdrlo več fantov v staro šolo, ki so poškodovali ključavnico, razbili 3 šipe in žaluzijo in zlomili 11 držajev gabelj Jabolu Bohlu. Orožniki so naznani sodišču storilce: 6 fantov, od katerih je eden star 16 let, drugi 19 let, tretji 20 let, trije so pa starci 21 let.

UTRINKI.

Neki pregor pravi, da je glas ljudstva božji glas, drugi pregor prav, da je glas ljudstva hudičev glas . . . Katero je zdaj pravo? — Kadar govore ljudje slabo o tebi, boš verjel drugemu pregorom, kadar pa govore slabo o drugih, boš verjel prvemu.

Kdor nikoli nič ne riskira, nikoli nič ne doseže.

Briga me prohibicija, saj kmalu še za zelje in krompir ne bom zaslužil!

Marsikatera klepetulja misli, da je velika svetnica, ker se pokriža zjutraj in zvečer z blagoslovljeno vodo.

Pred petdesetimi leti so morale živeti na svetu same lepotice, zakaj ne dobiti tako grde starejše ženske, ki bi Vam ne zatrjevala, da je

"ŠIRITE LIST "EDINOST"!

bila jako lepa, ko je bila mlada.

Čudno je pa vendar resnica, da pričakujejo ravno tisti ljudje od nas največje požrtvovalnosti, ki nam sami izkažejo najmanj ljubeznivosti.

Veliko je takih prerokov, ki prekujejo šele potem, ko se je dotična stvar že zgodila.

Niše dolgo, kar sem videl na ulici žensko — morala je biti okoli petinštirideset — blečeno v kratko krilo, da so se videle noge do kolena, rožnato napavdrano po licu, seveda, kako je stopala kakor kaka 16letna koketka. Holy Moyses! Kako smešno je, ako hočejo stare žene igrati uloge mladih deklev in želijo, da bi jih kdo občudoval!

Pred nekaj dnevi sem tudi videl bedaka, ki se je obleklo v novo obliko, se obul v nove čevlje, si povzeln na glavo cilinder, prizgal cigaro ter misil: Zdaj sem pa silno imeniten gospod!

Ljubezen na jeziku in ljubezen v dejanju, to sta dve stvari, ki sta včasih bolj oddaljena ena od druge kakor nebo od pekla.

Nekateri ljudje delajo samo za plačilo, drugi pa tuji zastonj, iz idealnosti in navdušenja. Prve hvalejmo, druge pa opravljamo, kritiziramo in obrekujemo!

V litanijski bi moral vstaviti še

Slavnemu občinstvu priporočam, svojo dobro trgovino s železnarijo. V zalognimam najboljše peči, katere se greje z oljem, plinom in tudi take za premog. V zalogni imam tudi raznovrstno orodje za vse rokodelske stroške. — Kadar potrebujete kaj takega, pridite k meni in boste najboljše postreženi.

F. M. NILES,
1842 W. 22nd St., Chicago,

HARMONIKE!

Izdelujem in popravljam vsakravnne harmonike, bodisi kranjskega ali nemškega tipa. Vsa dela izvršujem zanesljivo in točno, po najnižjih cenah.

Se priporočam rojakom širom Amerike.

ANTON BOHTE,
3626 E. 82nd St., Cleveland, O.

sledče tri prošnje; Kremljev kapitalistov in sebičnežev, reši nas o Gospod! — Namišljenih svetnikov, reši nas, o Gospod! Ostudnih jezikov, reši nas, o Gospod! —

Stokrat boljši je oni, ki malo objubuje, pa tisto izpolni, kakor oni, ki veliko objubuje, pa malo ali pa nič ne izpolni.

Veselje je polovica življenja. Veselje in navdušenost premaga vse težave in rodi uspehe.

Kdor bi postal malodušen ker mu nasprotujejo bedaki, bi s tem samo dokazal, da je sam bedak.

**DRUSTVO
SV. VIDA
STEV. 25
K. S. K. J.**

Ima svoje redne mesečne sejo na sako urvo nedelje v mesecu v Knaušovi tvorani, cor. St. Cleir Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920.

Predsednik, Anton Grdin, 1053 East 62nd Street, tajnik, Joseph Russ, 6517 Bonita Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Grdin, 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16 leta do 50-ga leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000 5000 in \$100.00 noče društvo plačuje \$6.00 telesne bol potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke v mladinski oddelki od 1 do 16 let starosti in e zavarujejo \$100.00: Otroci po 16. eti starosti prestopijo k aktivnim člonom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000. Plačevanje društvenih ases. pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani se članice morajo biti preskani od zdravnika naj kasneje do 15. ince vsakega meseca.

Za vse nadaljnja pojasnila se obrnite na zori imenovane uradnike.

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUŠTVO

"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdin, 1053 E. 62nd St. — Povodnjek in podpredsednik: Matej Holmar, 1109 Norwood Rd. — Tajnik: Ignacij Zupančič, 6303 Carl Ave. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schafer ave. — Kolektor John Stele, 6713 Edna Ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.

Seje vsak prvi torek v mesecu v stari šoli sv. Vida.

FRANK SEDLAK'S SONS

**Izvršujemo
VSA ZIDARSKA DELA.**

Kadar mislite graditi svoje domove ali kako drugo poslopje, obrnite se na nas, da Vam damo svoj nasvet.

2448 South Lawndale Ave., CHICAGO, ILL.

Phone: Lawndale 250.

**DR. OHLENDORFOVA
ZDRAVILA**

so izvrstna proti

**KAŠLJU,
UJEDANJU,
ŽELODČNIM BOLEZNIM
IN REVMITIZMU.**

Steklenica stane 75c.

1924 BLUE ISLAND AVE.

POZOR!

POZOR!

PRODA SE GROCERIJA

blizu nove Slovenske šole in Narodnega Doma, ki se postavi v kratkem. Lepa prilika za podjetnega Slovence, posebno za mesarja. Trgovina je prostorna, ter je rent sedaj še zelo nizek. — Pisma naslovite na "Lepa prilika", cf. Edinost, 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

JERIC & ŽELEZNICKAR,

(Slovenska notarja.)

1849 W. 22nd ST.,

CHICAGO, ILL.

GOSPODIČNA.

(Iz Jak. Alešovčevih "Ljubljanskih slik".)

Gospodična ali "fajla" pravijo dandanes vsaki ženski, ki nosi gospoški klobuk ali vsaj kepo tujih las in dlake med svojimi lasmi na glavi, in ni ali ni še bila omožena. "Dekle" že ne mara nobena biti, čeprav sta njena roditelja celo ali vsaj napol kmetska.

Gospodična nima ne zgodovinskega, ne cerkveno in ne posvetnopravstavnega prava. Ženska namreč ni prišla na svet kot gospodična. Eva je bila takoj po stvarjenju gospa, in v svetem pismu ni nikjer brati o kakki "gospodični" Adamovi. Cerkvena in posvetna postava govorita le o ženskah, omoženih in neomoženih; kvečemu še o hčerah, kar pa zadeva hčere vseh stanov, ne le gospokih. Postavne ali zgodovinske pravice do tega pridevka torej nima ne mlada, ne staro gospodična. Vendar ne bomo preiskavalni, kako je prišla do njega, ker nam to ni nič mar. Jemati ji ta naslov, prepričamo dotičnim p. n. ženinom.

Nahaja se gospodična ne le v Ljubljani in sploh po mestih, ampak že tudi po deželi, posebno po graščinah, in zadnji čas tudi po šolah kot učiteljica. Povsod se spozna po pisani obleki in po kuheltajčarski nemščini ali še celo po nemško-slovenski laščini ali francoščini, če se je nauči le par besedi. Zlasti njeni nemščina je klasična; še ljubljanske kuharje je ne govorile lepše. Kako lepo, kako poetično i lirično n. pr. se glasi: "Jec gemer aber špaciren auf Roženpoh" — "aber vi zi aber šleht zint" — itd. Človek bi kar na kolena padel pred tako stvarjo in bi jo prosil, naj mu poje ves dan tako in še vso noč — zaspasti bi pri tem ne mogel.

Pa poglejmo, kako si človek misli gospodično. Najprej je ubogljivo dote, vojeno po starših, zlasti po skrbni materi; pozneje pa po šoli dobro vzgojeno bitje nežnih čustev, sramežljivo in dobrega srca; do 14. ali 15. leta pač nekoliko razposajeno, a vendar še zaprto škodljivemu vnanjem dihu. S 15. letom pa neha biti otrok: postane zamešljena; srce je že bolj občutljivo za vnanje vtise; a njena sramežljivost še večja; nedolžnost ji gleda iz oči, je razlita po vsem njenem bitju; oko se deviško poveša pred silnim moškim očesom; rdečica oblije njeni čisto lice pred vsako nespodobno besedo; iz neoskrunjenih, še nedotaknjenih ust prihajajo le blage besede; strupeni dih sveta še ni zavel preko te nežne cvetice. To čisto bitje skriva v sebi brez števila blagih lastnosti; napolnjeno je hrepenenja, ki pa še nima gotove podobe; v njenih prsih kipi in vre; človeških strasti še ne pozna; ne razloči hlinjenja od resnice; sama je dobra skozinskozi, zato misli tudi o drugih enako, ker hudega še ni

poizkusila. Tako bitje navdušuje pesnike in pisatelje; priganja mladeniče k blagim in pogumnim činom; je ideal, ki ojači obupajoče in popustljive; nagnje marsikoga na pravo pot in kroti najhujše človeške strasti. Blagor mu, kdor more presaditi tako neoskrunjeno cvetico v svoj zakonski vrt!

To je pa le površna podoba gospodične, kakršno si mislijo zaljubljeni sanjači in častevci ženskega spola; a ne taka, kakršna je v resnici. Da jo prav spoznamo, poiščimo jo v nežni mladosti, na otročjih nogah.

Prva odgoja se navadno prepusta pestunjam; "mama" se ne more ukvarjati z njo, ker bi ji bila povsod napoti. Potem pride — če mošnjiček to zmore — guvernantka (odgojiteljica) v hišo. Ta je Francozinja ali pa vsaj Nemka, da le slovenski nič ne zna. Tudi poslom je strogo zapovedano, da govore z otroki nemški. Odgojiteljica se potem ukvarja z mlado hčerko, ki dobi brž priimek "gospodična" — zlasti od tistih ga dobi, ki se hočejo prikupiti "mami" iz kateregakoli imena. Oče pri vsem tem nima drugega opraviti kot plačevati odgojiteljico in — če je nagnjen k temu — ji naskrivnem tudi dvoriti in se ji prilizovati, ako ona 'to obražata. — Če pa "cesar" take potrate nedovoli, se odgojuje hčerka doma, t. j. da zna le tekati in kramljati, ima že besedo v hiši in zunaj nje; spušča se v vse družbe, kamor gre "mama"; posluša vse pogovore odlastih in je kmalu tako zrela, da jo občudujejo.

Ko pa doraste za šolo, se pošlje — ona prve vrste — navadno v kak-deklinski zavod; odkoder se vrne polnoma izobražena in zrela za vse stanove sveta. Tam je namreč dobila svetovno omiko: ima najlepši okus o oblačilih; izvedena je v vseh skrivenostih toalete; prebrala je več najslavnijih romanov in gleda zdaj na moški svet tako, kakor bi bil le zavoljo nje na svetu. Ona druge vrste pa pride v domače šole. A maj pristopi 10. letu, že posnema odlaste in ugaja ji, če jo spremljajo nezreli mladeniči iz šole domov — včasih po zakotnih potih — in ji podajejo med potom sladke besede. — Celo zaljubljena pisma že obražata, čeravno so prepisana iz kakega "Briefstellerja". To se godi še, dokler nosi kratka krila. Temhujše je pa, ko jih dobi do stopal. Takrat bi rada veljala, že za popolnoma godno "gospodično", in ker ji narava noč naglo dati, kar si želi, pa naredi umetno. Opazila je namreč že na drugih, kako se da opehariti moško oko. Sreča, da imamo zdaj še pripravnice za učiteljice, ker tu se da še dopolniti, kar nezreli šolski učenci ni bilo dano. Tu se bistri um in čisti okus; nezrel mladenič brez dlake pod nosom ji že ni več spodoben spremljevec; imeti mora že vsaj nekoliko nasada pravih brk ali brade, drugače ga gospica le

zaničljivo pogleduje postrani in odpravi z zasmehovanjem; njegova zaljubljena pisma se pa bero naglas priateljicam, in tudi te pritravajo z zasmehovanjem.

Da je odgoja gospodične popolna, se začne že v prav mladih letih učiti godbe na glasoviru, na citrah, ali na goslih. Nekatere gospice pa celo slikarije — vsega brez ozira na to, ima li talent za to ali ne. — Le če se uči petja, mora imeti zanje glas in posluh, drugače jo učitelj kmalu popusti. S 16. letom je pa navadno že tako izučena — posebno če se je lotila glasoviru — da ji ročice kar bezljajo po glasoviru, in če to gledaš od blizu, se ti bo zdelo, kakor da gledaš koraciči tisto žuželko, ki se ji pravi "stonoga". Mama je tako ponosna na hčerko, in če je le količaj družbe, jo brž sili h glasoviru. "Čudovito dete" se izkraja brani, a ko sede za instrument, je ni več spraviti od njega. Pohvala je gotova že zavoljo mame — o, tej se potem sveti obraz veselja in ponosa. Tudi javno se pokaže taka gospica v "kocertih" in pa "besedah" s kako kompozicijo, katero je pa doma že tolkokrat preigrala, da jo žvižgajo vsi vrabci po strehah okoli njene stanovanja in je prepodnila z njo že vse podgane. Če je gospodična lepa, ji potem občinstvo ploska; če pa ni lepa, se pa še ne pokaže ne, akoravno je morda res umetnica. Vse to kazanje ima namreč ta namen, da se opozori mladi in stari moški neoženjeni svet na čudovito dete; kajti če je hčerka materi še tako drag biser, bi jo vendar oddala rajši prej kot pozneje ali pa morda celo ne. So pa tudi tu izjeme — a vendar je pravi umetniški talent pri ljubljanskih gospicah takoj redek kakor ljudje čes 2 metra veliki.

S 16. letom je pa naša gospodična že zrela za svet. Saj je že vsestransko izobražena, in je že skoraj reči, ki bi ji bila nova. Dókončal je odgojo že tudi plesni učitelj. Pri njem in po drugih družbah se je

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Izčisti svojo kri.

Sedaj potrebujete spomladansko zdravilo. Kot posledica zimskega življenja, ko je človek po večini zaprt v sobi in mu manjka zraka in gibanja — postane vaš sistem okoren, prebava nepravilna in udje več ali manj negibni.

Severa's Blodal

(preje Severov Kričtstilc) je pravo obnovljivo zdravilo, ki bo delalo blagodejno na izmenjavo vašega sistema, ki ga tako želite. Pomaga do poprave nenaravnih razmer in deluje kot regulator za zdravljenje kožnih izpuščajev. Cena \$1.25. Pri vseh lekarjih.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

naucila gospica koketnega vedenja, izgubila je plašnost in tisto neumno deviško sramežljivost — in angel nedolžnosti se obrača od nje, če je ni že popolnoma zapustil. Ko maj napol razvito cvetico že pelje mati na ples — blečeho po modi, t. j. tako, da bleča več razkriva kakor zakriva; zlasti zgoraj mora biti izrezana toliko, kolikor se le da — tako, da se že moški sramujejo zanj in si ne upajo gledati te nagote. Zardeti pa njeni lice več ne more; njeni uho posluša še tako opolzke pogovore brez nevolje, ali če je nevoljna, je to le navidez.

Zdaj je vpeljana med svet. Dotja je imela ljubezenske spletkarje le s študenti in z mlajšimi komiji; zdaj teh ne mara več; okoli nje se smejo smukati le komiji višje vrste, mladi trgovci, sinovi boljših ali vsaj dobrih hiš, mladi uradniki, pa tudi starejši jastrebi, ki so oskrnili že več golobic. Najbolj pa obrajta taka gospica lajtnante in nadlajtnante — sabla ji bolj imponira kakor gola palčica. O pravi ljubezni pa ni govo-

riti, ker je neno srce nezmožno zanj: vse je le igrača, da se pregača čas in da so čuvstva vedno kolikor toliko razburjena. Med častvci in prilizovavci pa dobi vendar kateri za nekoliko časa prednost; a to ne trpi dolgo — kmalu naredi prostor drugemu, ta tretjemu, tretji četrtemu itd. To trpi tako dolgo, da slednjič nobenega več ni.

(Dalje prihodnjic.)

OGLASI V "EDINOSTI" IMAJO NAJVĒČ VSPEHA!

Velikonočno pošiljanje denarja v domovino

PO POŠTI IN BRZOJAVNO.

na vse kraje Jugoslavije po pošti ali telegrafično po najnižji dnevni ceni.

IZPLAČILO DOLARJEV v govorovem denarju po celi Jugoslaviji točno in s popolno garancijo.

Mesta, v katerih stranke lahko osebno prejmejo poslani denar v dolarjih so: ZAGREB, OSIJEK, VRŠAC, ŠABAC, DUBROVNIK, SPLIT IN BROD.

Za vsako pošiljatev od \$100.00 se plača \$3.00. Najmanjša cena je \$1.00.

PRODAJA ŠIFKART za vse linije po določeni ceni.

SPREJEMAMO D ENARNE ULOGE in plačujemo od njih 4% obresti.

Dajamo nasvete in pojasnila o vseh vrstah poslov svojim brahovom Jugoslovanom popolnoma brezplačno.

EMIL KISS,
BANKIR,

133 Second Ave., New York.

LOOK OUT ZA PIJAČE,

katero so zdrave kot je TRIGLOV CAJ vroč prejden greste k počitku. MELISSA, zavoj 75c, 1000 ROZE zavoj 75c, Encian (GENTIAN) zavoj 90c, in druga želišča v zalogi. BRI-NJE iz starega kraja po 16c funt, celo vrčo 120 funtov (4 bušle) po 14c funt. PRASEK od vina (wine Stein) po \$3 funt zadostuje za 40 galonov najboljše kisle pijsače za žejo. GRAPE JUICE \$95.00 sod. SUGAR Coloring (Short Pint) \$1.50. GAUGE (MERO) za alcohol auto-radiator in za vse tekočine ki imajo proof vsebi, meri manj kot pol grada pa do 200 gradov, stane \$3.50. Vse cene vsebujejo tudi poštnino, samo Grape Juice in Brinje ne. K naročilom je pridati ček, money order ali draft. A. HORWAT, 1903 W. 22nd St., Chicago, Illinois.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

Knjigarna "AVE MARIA"

1849 W. 22nd St.,

Chicago, Ill.

V ZALOGI IMAMO SLEDEČE MOLITVENIKE:

Dušna paša	\$1.50
Slava Gospodu, z velikimi črkami	1.50
Lurška Mati Božja	1.50
Priprava na smrt	1.50
Nebeška hrasta	1.50
Vir življenja in svetosti	1.50
Duhovni boj	1.50
Smarnice, Škufca	1.50
Smava spoved	1.50
Premiisjevanje o Presvetem Rešnjem Telesu	1.50
Sv. Jožef	1.50
Evangeljska zakladnica	1.50
Krščanska mati	1.50
Smarnice, Volčič	1.50
Sv. Rožni Venec	1.50
Marija Devica Majnikova Kraljica	1.50
Kruh življenja	2.00
Večna Molitev	2.00
Molitevnik, Rev. K. Zakrajšek O F M	1.00
Sv. Družnički	2.00
Bodi moj naslednik	1.50
Hvala Božja	1.00

CENIK KNJIG DRUŽBE SV. MOHORJA.

Katere ima v zalogi knjigarna "Ave Maria".

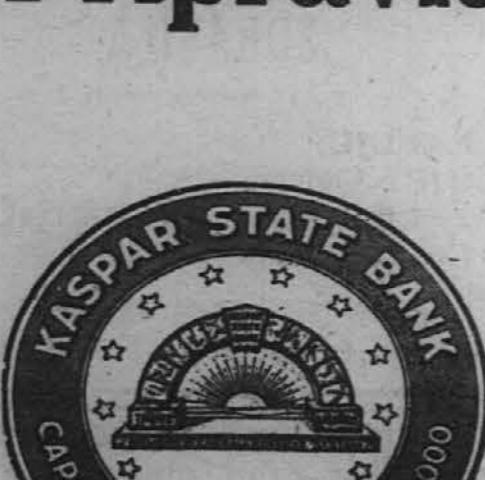
Jeruzalemski romar, dva zvezka po \$.50
Jedro katoliškega nauka	1.50
Kazalo za Slov. prijatelja	
Od blagoslovil	.75
Kristusovo življenje in smrt	3.00
Križančno usmiljenost	.75
Krščansko katoliško nравoslovje	.75
Mesija, I. in II. del, zvezek	.50
Nebeška krona	.50
Pamet in vera, I. II. in III. del zvezek	.50
Prilike P. Bonaventure	.75
Slovenski Goffine	3.00
Slomšekovi pastirski listi	.50
V boju za temelje krščanske vere	.50
V tem znamenju bož zmagal	.50
Katoliška cerkev kraljestvo božje na zemlji	.50
Zgobe sv. pisma I. in II. del zvezek	1.00
Življenje našega Gospoda Jezusa	

Pri naročilih naslavljajte pisma na:

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS,

1849 West 22nd STREET

CHICAGO, ILL.

Varna banka, kamor na lagate svoj den

AMERISKA SLOVENKA

Urejuje Miss Marica.

MODERNI MISIJONARJI.

Popolnoma zgrešeno ravnajo nekateri pisatelji, ki opisujejo ženske kot manj vredna bitja od moških, kot bitja polna vsakovrstnih napak in slabosti, ki niso ustvarjena za drugo, kakor da trdo delajo in molče. S takim postopanjem delajo ženskam vnebovijočo krivico.

Res ne manjka tudi takih žensk, ki so v sramoto svojemu spolu — saj vemo, da tudi moški niso brez izjem — toda po večini so dobre in v marsikaterem oziru daleč prekajo moške.

Sv. Francišek asiški, najbolj prijubljeni svetnik v sedanjem modernem času, ki je celo protestantom silno simpatičen, je imel tako spoštovanje do žensk, da jih je vedno in povsod pozdravljal in se z največjo spoštljivostjo odkrival pred njimi. Spoštoval jih je zato, ker imajo tako lep vzor: Mati božjo Marijo, ki je bila tudi ženska. Ta ko je rekla.

Nekatere ženske so v resnici vredne najglobokejšega spoštovanja. — Marsikateri odseva že iz obrazu, da je njena duša lepša in čistejsa kakor junijnska lilija.

Taka žena, tako dekle, ima velik vpliv na vso svojo ožjo in širšo okolico. Ako prineseš v sobo vijolice ali vrtnice, takoj zadiši cela soba po njih. Tako se tudi v celi dužini, da v celi sošeski pozna vpliv dobre žene, dobrega dekleta.

Naš "striček" v Ave Mariji dobi vsak mesec iz Clevelandana pisemce, ki mu ga piše neka mlada deklka. V vsakem pismu pa pošlje tudi naslove vsaj dveh novih naročnikov, ki jih je pridobila od zadnjega meseca. Zadnjič je pisala, da bo skušala vedno tako delati. — Ali ni to prekrasno misijonsko delo in to od deklice, ki hodi še v solo?

Pa ne samo urednik Ave Marije, temveč tudi urednik Edinosti bi lahko naštel precej takih deklet in žen, ki so celo v sedanjem kritičnem času pridobile precej novih naročnikov in naročnic za Edinost. Morada bi jih bilo sram, ako bi navedel njihova imena, kakor je tudi lepo dišeče vijolice sram, da bi se kazala po odprtih, solnčnih krajih, temveč se ponizno skriva v grmovju, zato pa tem lepši duhti. Toda kljub temu jih bomo enkrat postavili pred javnost, da jih bodo vse druge videle in se sodile po njih.

Najvažnejše misijonsko delo in teh časih, posebno pa še zdaj v mesecu marcu, ki je posebej posvečen temu namenu, je razširjanje dobrega katoliškega tiska, razširjanje naših dobroih listov, kakor so ravno Edinost, Ave Marija in Glasnik Presv. Srca Jezusovega. To ve vsaka in zarađi tega ni treba tega še posebej razlagati. Človek je pač takšen, da se da uplivati od tistega kar bere in to tembolj, ako ni imel prilike, da bi si bil pridobil globokejšo izobrazbo. V sedanjem času ne mislimo, ne sdimo in ne sklepamo sami, temveč vse to delajo časopisi mesto nas. Mi jih beremo in jim verjamemo. Kdor bere dobre, katoliške časopise, ta bo v svojem pravem prepričanje vedno bolj utren, kdor pa bere nasprotne časopise, bo pologoma postal mlačen v veri, v največ slučajih pa jo bo popolnoma izgubil, ker nima toliko prave izobrazbe, da bi znal vse, kar bere, samostojno presoditi. Izgubil bo vero v posmrtno življenje, izgubil bo strah pred večnim kaznimi, vso svojo srečo bo iskal v

na krožnik in na vsako krpo naloži po eno žlico pripravljenega nadava. Oblat od vseh strani podolgoma zvij in skupaj stisni, da nastanejo klobasicice, ki jih pomoči v raztepeno jajce ter v krušne drobtine in rumene na masti ocvri. Deni jih v skledo in nalič nanje čiste juhe. Na mizo jih lahko daš tudi kot samostojno jed s prikuho.

RAZNO

POVSOD ENAKI PATRIOTI.

Poljska vlada je prišla na sled velikemu borznemu škandalu. Dognala je, da neprestašega pada poljske valute niso krivi Nemci, temveč varšavske poljske banke, ki so dan na dan iztihotapljale ogromne vsote poljskega denarja čez mejo. Obmejni stražarji so pred kratkim zaplenili na avtu nekega bankirja, ki se je hotel prepeljati čez mejo, 800 milijonov mark in so tako prišli na sled tem čednim "patriotom".

KUGA V BOKI KOTORSKI.

V Tilatu v Boki Kotorski se je med francosko posadko pojavilo pet sumljivih slučajev kuge. Bakteriologi iz Dubrovnika in Sarajeva preiskujejo kulture, vendar pa se sedaj še niso mogli izjaviti. Zdravstvene oblasti so povyzele najstrožje odredbe, da se bolezneni ne razširijo.

BARVE SLOVENSKE TROBOJNICE.

Dr. Jos. Mal je omenil v "Slovencu" št. 31., kako so nastale barve francoske trikolore, ki so iste tri barve kakor pri slov. trobojnici. Seстав teh treh barv je pa že zelo stara. Francoski duhovnik Jean de Mathe je koncem 12. stoletja ustanovil red Trinitarcev. Ta red si je postavil za glavno nalogo, reševati jetnike iz sužnosti. Ustanovitelj reda je imel, ko je pel novo mašo, prikazen. Videl je beloblečenega angelja, nosečega na prsih križ iz blaga modre in rdeče barve. Papež Inocenc III. je potrdil 1. 1198. red Trinitarcev, in njihov grb ter dolčil barvo obleke menihom, nameč belo kuto in na prsih modro-rdeč križ. Papež je tedaj posvetil Trinitarcem belo-modro-rdečo sestavo barv kot znak osvobojenja sužnjev. Tudi osvobojenim Trojcem, Jugoslovom, naj bodo iste barve simbol svobode. Zanimivo je, da imajo vsa tri plemena v svojih narodnih praporih iste barve; četudi v drugačni vrsti.

KUHINJA.

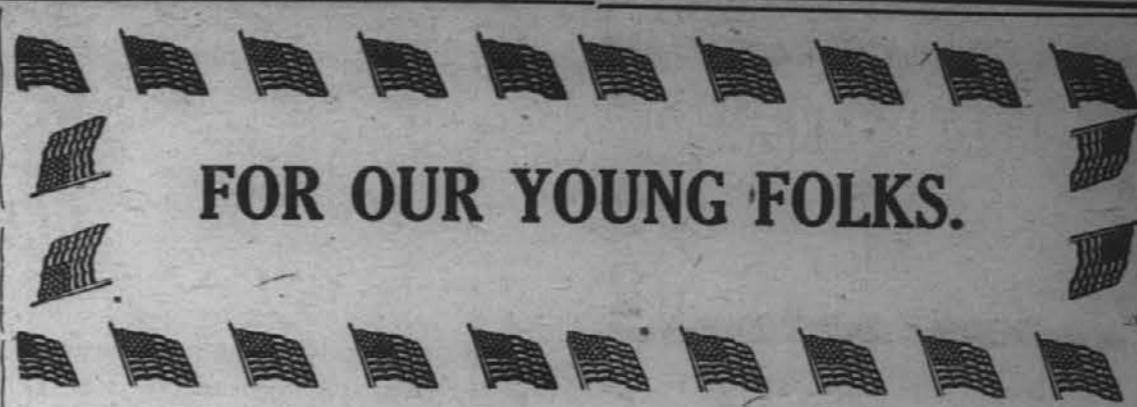
22. **Krompir za na juhe.** Skuhaj olupljen na 3 kose rezan krompir in ga osoli; ko je že skoraj kuhan, oddedi krompirjevko in krompir zalij z govejjo, svinjsko ali koštrunovo juho, pusti prevreti.

23. **Ovseni kosmiči v goveji juhi.** V vrelo govejo juho stresi za vsako osebo po 1 polno žlico ovsenih kosmičev (Haferflocken), ki jih lahko kupiš v večji špecerijski trgovini ali drogeriji, ter jih kuhaj $\frac{1}{4}$ ure; potem pa zlij v skledo, ki si vanjo ubila ter zmešala celo jajce.

24. **Riževi cmoki za v juho.** Preprazi 2 pesti (7 dkg) riža v kozi, v katero si dejala za oreh surovega masla ali masti. Ko se malo popravi, mu prilij 3 osminke litra juhe ali vode, kuhaj ga $\frac{1}{4}$ ure. Ko se shladi, mu pridaj drobno rezanega peteršilja, čebule, popra, malo soli, pest krušnih drobtin, žlico drobno rezanega ostalega kuhanega mesa, pol žlice moke in 1 debelo jajce, vse dobro premešaj. Z mokro roko napravi iz tega testa 12 cmokov, ki jih kuhaj 12 minut v vreli juhi.

25. **Riževe klobasice za v juho.** Preprazi 2 pesti riža na eni žlici masti, zaliž ga s 3 osminkami gorce vode ali juhe in ga kuhaj 15 do 20 minut; v ohlajenega ubij i jajce, pridaj 2 pesti krušnih drobtin, drobno seseškjanega govejega, telečjega ali svinjskega kuhanega mesa ter vse dobro premešaj. Nato razreži oblate na štiri prste dolge in široke krpe, jih naglo pomoči v vodo in položi

NE POZABITE, DA JE MAREC MESEC AGITACIJE ZA KATOLIŠKI TISK!

FOR OUR YOUNG FOLKS.

TALE OF AN APOSTATE.

(Continued from last issue.)

"My poor, dear child," and the kindly grasp with which the priest caught her extended hands went to her heart. There was silence for a moment, then the pastor said again:

"Tell me all about it my child". She told her story briefly, simply, and with an unaffected pathos. The clergyman turned, at its conclusion, to the old man.

"Did I not tell you so from the first? She had not lost her regard for the Mother of God, and I knew from that we might continue to hope". He turned to Mary.

"My child, let your devotion to this admirable Mother ever increase; let your gratitude, your fervor in her service, be such as to show you everywhere her client, her child. God has dealt wonderfully with you".

Mary bowed her head.

It was no fancy on her part that her father and brother were still estranged from her; they were indeed estranged. The blow inflicted by her apostasy had been too great to be atoned for by her penitence; the old man in his pride, in his staunch fealty to the grand old faith from which a Kral had never been known to swerve, fancied that a stain had been left upon his family, his race, which no tears of contrition could obliterate. Then, also, he had been taught to regard apostates as incapable of ever really returning to the truth; and while he had still affection for his child, it was so blended with distrust of her, and a keen, unhappy remembrance of her sin, that he could not receive her as her mother had done. It was much the same with her brother; the shock she had given had been so deep, so cruel, had wrought such disastrous effect upon the health of his parents, that he could not forgive her. Mrs. Kral was happily unconscious of this; she imagined their feelings to be as warm toward Mary as her own were, and not one of three could underrate her; each felt that such a communication would snap the tenure of her frail existence.

VI.

Mary Kral drifted back into the old routine of the life she had led five years before, and yet it was not the old life. That could never return. The estrangement of her father and brother, the fast-failing strength of her mother, her own gnawing remorse, made it impossible for even a semblance of the old times ever to come back. But she had accepted her cross, her merited cross, and she shrank not now that its weight was beginning to press cruelly upon her. She strove to be more affable and kindly in her manner with all, and she gave to the poor, in secret ways, almost the whole of her salary. She studied to render every little detail of home comfortable, to wait upon the invalid with an exquisite tenderness, to be patient, loving, humble. It was a hard road, and many were the times that she well-nigh fainted on the way; when all her tender care won from her father and brother only the cold kindness with which they had received her at first; when she saw, as she could not help seeing, that even some of the old neighbors and acquaintances regarded her with distrust and aversion, and when she heard that among themselves they censured Father McGovern for giving her Holy Communion every week. But that which prostrated her most frequently was her consciousness of having been the cause of her mother's ill-health. She moaned over that at night in her sleep, and once at her mother's bedside it broke from her in passionate regrets. The poor invalid threw her arms up and brought the tear-stained face down to her own.

"Darling! listen to me. There's nothing to reproach yourself for. Six years ago I knew I had the disease that's taking me now. Oh, my darling! I thank God day and night for all that has happened. If it hadn't happened, would we ever know the extent of His mercy? would we ever know the love and care of His Blessed Mother? Mary, asthore! never talk that way again, but thank Him always, for it all".

Father McGovern too, heard of the comments upon his conduct in regard to Mary Kral, but he gave them little attention. He was not Mary's regular confessor—he to whom she had gone on the day of her restoration to her faith, still received at intervals the burden of her conscience—but he knew sufficiently the state of her soul, and he thanked God every day of his life for the recovery of this poor, apostate child.

Mrs. Kral died—died blessing the daughter whose devotion had made the close of her life so sweet, and Mary, harrowed to the quick by that death, could go to neither father nor brother for sympathy. Regarding her as the cause of their bereavement, it was hardly strange that they should witness her grief with no attempt at pity or conso-

lation. But they did not reproach her; nor in the weary days that followed, did they express by a look their consciousness of what each attributed to her; but their impassive manner continually wounded her; it was so different from the old time affectionate way of the one, and the boisterous tenderness of the other.

(To be continued.)

MY FRIEND.

Maisie F. Birmingham.
I know not who was walking
All cheerily by my side;
I knew not who was talking—
The space between was wide.

But when the way was steep,
And baffled my poor will,
Someone stretched a helping hand,
And pulled me up the hill.

And when my steps would falter,
For the way seemed without end,
A firm hand grasped my shoulder—
And I knew it was my friend.

Then, when the toil was done,
And I stood in safe embrace,
The glad light of the sun
Seemed mirrored in her face.

Oh, God pour down Your blessings!
Your dearest riches send!
But the grandest thing among the,
Is the true heart of a friend.

In Danger.—"Bennie, Beanborough says he is nobody's fool".
"I know, but some one will get him yet".

Complete Directions.—"Every man ought to save enough money to buy himself a good, big farm", said the political orator.

"Yes, and then go and do something else with the money", replied a farmer in the audience.

Correspondence School.—Traveling Salesman—"Whom do you consider the smartest man in the village?"

Jed Hicksleigh—"Postmaster. He's the smartest feller herabouts—speaks six languages".

Traveling Salesman—"Learned them in college, I presume".

Jed Hicksleigh—"No, he jes' kinda got onto 'em readin' postal cards".

Still Following.—"Could you do something for a poor old sailor?", asked the seedy-looking wanderer at the gate.

"Poor old sailor?" echoed the lady at work at the tub.

"Yes'm, I follered the wotter for sixteen years".

"Well", said the woman, after a critical look, "you certainly don't look as if you ever caught up with it".

Then she resumed her labors.

Exempt.—As we understand it, New York's determination to drive out the crooks doesn't affect those who pay office rent.

Hints for Horace.—Horace—Please do not phone me again. Father is cleaning his gun. — Lulu.

After the Tiff.—Wifey—"Marriage soon ceases to be a matter of billing and cooing".

Hubby—"Oh, the billing part sticks all right".

Here and Hereafter.—"Agnes always finds something to harp on".

"Yes; I only hope she'll be as fortunate in the next world".

No Possible Objections.—"How do the Joneses seem to like their little two-room kitchenette apartment?"

"Oh, they have no room for complaint!"

Certainly So.—Teacher (after lesson on snows)—"As we walk out on a cold winter day and look around, what do we see on every hand?"

Pupil—"Gloves!"

Deceived Wife.—"Trouble at home?" inquired the sympathetic friend.

"Serious", replied Mr. Meekton. "My wife went through my pockets last night".

"And you are highly indignant?"

"No. She is. She didn't find a thing".

Man of Few Words.—"What did Hogan say when Kelly called him a liar?"

"Nothin' much".

"That's funny. Hogan used to be a hot-tempered guy".

"Well, he never said a word except, 'Hace ye ha denough yet?'".

Heroic Methods.

Reginald once in a mood of choler Thrust his head under a traction-roller. The neighbors were strangely surprised to find

How the zipper had broadened Reginald.

DELO IN DENAR.

Spisal dr. Fr. Detela.
(Dalje.)

"Ta šopek", je dejal Mosterih, ga vzel v roke in ogledoval od vseh strani, "stane kakšnih deset krov".

"No, prosim lepo", je ugovarjal Rumpel.

"Kolikor si dal črez deset krov", je nadaljeval Mosterih, "za toliko si bil osleparjen; častna beseda! Črnom krov in pol takšnih šopkov, kodo osleparjen. Jaz ti dobavim polikor hočeš".

"Prihodnjič se obrnem nate", se je jezik Rumpel.

"Brez skrbi. Še provizijo bom dobil povrhu. Toda poglej ta nakit! Prosim, gospodična Berta, za en trenutek! Tu zapestnica; fino zlato, dvajset karatov, garantiramo, v sredi briljant, pravi briljant. In ta broša! Imenito delo, vzorec iz Firence. In uhani, v vsakem cel biser, cel biser, ne razpolovljen. Kaj meniš, koliko je to stalo?"

"Noben agent ne bi bolje hvalil svoje robe", je dejal Rumpel in se obrnil k damam, ki so tiso spogledovali.

"Kaj hočeš? Mama mi je kupila, češ, tako zvanih pomenljivih daril, cvetic in zelenjadi, naj nikar ne nosim".

Gospodično Berto je izborna zavala preprič in pritrdila je zdaj enemu, zdaj drugemu gospodu; gospa in svakinji je bil mučen in gospod Gleš se ga je kmalu naveličal in odšel v svojo pisarno, češ, zdaj je pač minul dolgčas v Javorju.

In res se je tako videlo. Gospa je izprševala Rumpla, kaj da je novega v mestu, in Rumpel, ki je vedel mnogo povedati, je govoril počasi, važno in, kakor se mu je zdele, duhovito. Toda kaj, ko mu je segal vedno v besedo Mosterih, češ, da on to tudi ve in da bo povedal on in da je slišal on to drugače od druge popolnoma verodostojne strani. Berta se je smejala na ves glas, dočim si je vihal Rumpel v nejevolji brke in izkušal zaman s ponujočim smehom in zaničljivim pogledom ugnali vsiljivega tekmeča.

"Pojdimo kvartat!" je plosknila gospodična z rokami, skočila na noge in stresla psa iz naročja. Silno rada je kvartala z gospodom; zakaj igra je spravljala oba v najzabavnnejši zadrgo. Dobivati si namreč nista upala, niti ugovarjati gospodični, če je pogledala katerikrat v tuje kvarte, izgubljala pa tudi nista rada; zakaj Rumpel ni imel denarja, Mosterih pa je stiskal.

"Dobro, gospodična", je dejal vdano Mosterih; "toda za majhen denar, da se ne razburi človek".

"In samo za pol ure", se je smejal prisiljeno Rumpel, "ker je škoda presesti v sobi tak krasen večer".

"Pa se pojdimo izprehajat!" je vzkliknila Berta, ki si je bila izpremisnila. "Jaz poznam kako lepo pot".

Kmalu so hiteli v glasnem šundru proti Peščati veseli mladi ljudje, da jih je komaj dohajala teta Mara, ki jih je nadzorovala.

"Do vode dol!" je zavila prešerna gospodična in preskočila močno ranto nad strmim bregom.

"Bog ne daj!" jo je zadržala tetka in prebledelo od strahu.

"Torej na ono stran!" se je obrnila gospodična črez travnik, potem črez njivo, vprek, samo da ni bilo pota ali steze, ona spredaj, oba gospoda za njo. Če je zapirala prehod kakšna ograja, kakšen graben, je vzkliknila: "Črez!" in preskočila oviro in za njo Rumpel in, kolikor je mogel, Mosterih, da so se naglas smejali kmetje in se natihem jezile kmetice.

"Ah, teta", je kričala gospodična na oto stran, na pot, kjer se je zgrajala tetka kakor kokla, ki so ji ušle mlade goske v lužo, "ali se to ne spodobi? Ne bodi huda. Saj smo na deželi. Poglej gospoda Mosterija, kako je padel, kako kobaca iz grabna! Rajski pogled! Na kolenih je raztrgan, ah, ah, ah!" Začela je ploskati z rokami.

Iza grmovja pa se je pridušal star kmet, ki se je bil naveličal gledati.

"To je moj travnik", je vpil in se pridušil še enkrat, če bi ga bila morada prej preslišala gospoda. "Jaz ne pustim teptati otave".

"Oh, kako zanimivo!" se je smejala Berta. "Oče, ne bodite hudi!

Koliko pa je škode?"

"Kaj škode! Ampak s travnika dol, pravim".

"Če Vam damo deset goldinarjev, ali smemo črez?"

"Za deset goldinarjev pa smete plesati tod vso noč", je dejal mož, ko se je bila obrnila Berta do obeh gospodov, da naj odštejeta to malenkost. Mož je vzel denar, se le po zahtvil in zaklical družbi: "Pa se drugič!"

"Ali ste se zabavali dobro, gospod pl. Rumpel?" je vprašala pri večerji gospoda.

"Strašno dobro", je dejal Rumpel.

"Gorostasno", je dodal Mosterih. "Gospodična Berta ravna z nama kakor s svojim psičkom, ki ga zdaj gladi, zdaj vleče za uhlje".

"Oh, mufi, ali slišiš, kako me obrekajo?" je dejala Berta in vzdignila psa in ga poljubila na gobec, da je kihnil in si začel s tačico brišati smrček.

Po večerji pa je prišlo gospodični na misel, da naj bi eden izmed gospodov naglas bral nekaj pesmi. Ker je vedela, da bere gospod Rumpel posebno dolgočasno, mu je pomilila drobno, krasno vezamo knjižico: "Ah, gospod Rumpel, Vnam boste brali nekaj čarobnolepih pesmi Burnsovih. Prosim lepo".

Z mirnim, dolgočasnim govorjenjem se je posrečilo že marsikaku visokemu gospodu spraviti kakšnega nepotrepljivega demokrata tako iz ravnatežja, da se je zaletel v neprevidne besede. Tako je spravljalo Rumplovo branje Mosterija mirno in polagoma v neznosno nejveljo. Začel se je presedati, zehati, kašljati; brez uspeha. Razburjen je vstal, da bi ostavil družbo. Toda zadržala ga je Berta, magni-

la' z roko, da naj miruje, in položila prst na usta, da naj posluša. Nauzdaj je tudi njo posilil smeh ob tem branju in tej nepotrepljivosti. Začeli je ploskati bralecu, sedla za klavir in zaigrala.

"Gospod Mosterih", je dejala in mu podala note, "zdaj nam boste Vi kaj zapeli. 'Mloitev mlade device'. Lahko in prijetno. Prosim".

Mosterih, ki je imel močan glas, a malo posluha, je ugovarjal, da še nikoli ni pel te pesmi, da zna samo eno, 'V globoki kleti'.

"Dobro, Pa 'V globoki kleti', ker ste tako nepošlušni".

"Kolikrat smo jo že slišali!" je dejal Rumpel.

"Pa je vedno lepa", je odločila Berta in Mosterih je pel, da je spravil vso družbo v najprijetnejšo razpoloženost.

"Lepo je bilo", se je mužal Rumpel.

(Dalje prihodnjič.)

KDOR KUPUJE PIANO ALI PLAYER-PIANO

ali bi rad obrabljen piano zamenjal za novega, naj pride k meni! Imam na izbiro fine instrumente po zelo nizkih cenah.

FRANK A. ŠINKOVEC,

1833 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Mr. Šinkovec je postregel že več našim rojakom v Chicagi in okolicu, ko so kupovali piano. Vsi so zelo zadovoljni. On Vam bo za male denarje preskrbel instrument, da ga boste veseli. Vsem rojakom v Chicagi in okolicu ga toplo priporočamo.

VSI NE ZNAJO HITRO OBOGATETI.

Vsa umetnost ameriškega trgovskega uspeha obstoji v tem, da zna jo ameriški trgovci vedno na nov način svet opozarjati nase. Kdor ne zna vzbujati pozornosti, ne bo nikoli imel velikih uspehov. Z malimi ceniči, ako jih znamo prav obrniti — si zamoremo prav veliko pridobiti. Velikansko omejenost kaže tisti trgovec in podjetnik, ki se boji izdati par centov za oglase. Ne zaveda se, da bi mu bili bogato povrnjeni, saj vedno na novo opozarjajo občinstvo, naj kupuje pri njem.

Slovenski trgovci in podjetniki v Ameriki! Lepo priliko za uspešne oglase Vam nudi velikonočna številka "Edinost". Ako se oglasi sploh kdaj splačajo, potem bodite sigurni, da se bodo splačali sedaj! Ne zasmudite lepe prilike in nam nemudoma pošljite svoje oglase! S tem boste podpirali v resnicu dobro, pravo katoliško podjetje, ki Vam bo šlo na roke v vseh ozirih, na drugi strani pa boste imeli tudi sami dobiček. Malenkostni stroški Vam bodo povrnjeni z bogatimi obrestmi. "Edinost" ni razširjena samo po Clevelandu in Chicagi, temveč po vseh slovenskih naselbinah v Ameriki.

Opozarjam Vas, da bomo velikonočno številko tiskali nekoliko prej, zato nam nemudoma odgovorite!

CENIK KNJIG.

ki smo jih ravnokar prejeli iz stare domovine.

Korejska brata, povest, Rev. Spilman	.50
Preganjanje indijanskih misijonarjev, Rev. Spilman	.50
Mlada mornarja, Rev. Spilman	.35
Valentin Vodnik, prvi slovenski pesnik	.50
Vzorniki prvega sv. Obhajila	.50
Peter Rokodelčič, povest	.75
Mladost, korotanska povest	.50
Alešovec, Kako sem se jaz likal. Povest slovenskega trpina	.50
Vodnik marijanski	.100
Zelišča v podobah	.50
Podrobni načrt za poučevanje verovaska	.25
Vojimir ali Paganstvo in krst	.75
Jaromil, pravljica	.35
V zverinjaku, knjiga s podobami za otroke	.100
Knjigovodstvo	.150
Slovensko-hrvatski katoliški shod, 1913	.150
Spolne bolezni	.100
Fran Levstik, poezije	.100
Kobzar, povest	.100
Doktor Zober, izvireni roman	.125
Sosedov sin, spisal Jos. Jurčič	.100
Jos. Jurčič, Spisi, IV. zvezek	.125
Nasveti za hišo in dom	.125
Petelinov Janez	.125
S. Gregorčič, poezije	.100
Martin Krpan, za mladino	.100
Gospodinjstvo	.150
Trenutki oddihha, povesti	.75
Slovenski pravopis	.75
Kratka zgodovina slovenskega slovstva	.125
Kraljica mučenica, zgodovinski roman	.150
Večeri ob Lemanu	.100
Fran Erjavec, Izbrani spisi, povesti F. S. Finžgar, Pod svobodnim solnecem	.125
Bob za mladi zob, pesmi za mladino	.50
Taras Bulba, povest	.125
Angeljček, za mladino	.100
Sisto e Sesto, povest	.75
Kraljestvo čebel, mladinski spis	.75
Vojска in mir, misli seljskega modrijana	.75
Umní kmetovalec	.75
Pojedelstvo	.50
Biserne, Ivan Šašelj	.100
Na potu v večnost, nabožna knjiga	.100
Venec slovenskih povesti	.100
Zlatokopi, Spilman	.50
Iz moje celice, M. Elizabeta	.100
Stoletna praktika	.50
Naša pota, kulturna-politična predavanja	.50
Nebo žari, pesmi	.50
Prihajač, povest	.100
Francoska slavnica	.50
Zločin v Sarajevu	.75
Pegam in Lamberger, povest	.50
Država brez Boga	.50
Slovenski Sadjar	.100
Njiva, spisal Rev. Meško	.25
Knjiga o lepem vedenju, vezana	.200
Austrijska ekspedicija	.50

Pisma naslavljajte:

POKLICITE NAS!

Kadar potrebujete Avtomobile za poroke, krstinde, kakor tudi pogrebne sprevode.

V enakih slučajih se uljudno priporočam vsem Slovencem.

ANDREW GLAVACH
1828 West 22nd Street
Chicago, Ill.

"Kadar pokličete na telefon, rabite vedno štev. Canal 5889."

SLOVENIAN FRANCISCAN PRESS

1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.